

Gaišus Ziemsvētkus!

Rita Gāle

Ziemsvētku zvaigzne

*Klāt svētku laiks. Nesteidzies
Pazust troksnī un spožumā viens.
Diena, ko gaidot vadi,
Ir sudraba pavediens,
Kas tevi ar citiem sien.*

*Neesi viens! Pasildi rokas
Kādam, kas bailēs salst.
Tāpat kā tev viņam grūti,
Kad negaidot pietrūcis
Labākā drauga balsts.*

Mīlie latvieši, mēs gaidām!

cija prasa lielu radošu un improvizācijas garu. Tā mūsu draudzēs ir daudz. Idejas ir no "tālruņa ķēdēm" līdz svētceļojumu dienestiem, no vēša līdz ēzelim, no karaokes kompaktdiskiem līdz Ziemsvētku dziesmu dziedāšanai mājās. Pirmo reizi veidota arī ekumeniskā mājas liturģija, ar kuŗu var svinēt ģimenes dievkalpojumu."

Mums jau sākumam pietiktu ar kārtējo, abu luterisko Baznīcu kopīgu liturģiju un dievkalpojumiem. Lai nu kā, Covid-19 arī ir ļoti mainījis mūsu dzīvi. Tāpēc daudzi cilvēki Adventa un Ziemsvētku sezonu piedzīvos ļoti atšķirīgi, salīdzinot ar aizgājušajiem gadiem.

Bet mēs gaidām!

Mēs nenoliedzami gaidām, ne tikai Ziemsvētkus, Kristus dzimšanas svētkus, bet arī pašreizējā pārmaiņu laikmeta maiņu. Cerību mūsu garīgā pasaulē liekam Kristū un ceram, ka tā šī cerības piepildīšanās atspīdēs un atspoguļosies arī mūsu laicīgajā pasaulē.

Savā laikā, kā to lasām Mateja evaņģēlija 2.2, 9-10 pantā, gudrie vīri no Austrumu zemes cerēja atrast jaunpiedzimušo Jūdu ķēniņu.

Kur ir jaunpiedzimušais Jūdu ķēniņš? Jo mēs Viņa zvaigzni redzējam Austrumu zemē un at-

nācām Viņu pielūgt.

Un redzi, zvaigzne, ko tie bija redzējuši Austrumu zemē, gāja tiem pa priekšu un nostājās pār namu, kuŗā bija bērns. Un, zvaigzni ieraudzījuši, tie priecājās ar varen lielu prieku.

Mīlie kristīgie draugi, mīlie latvieši! Cerību zvaigzne ir ceļā – es ap sevi pamanu, cik ļoti tā gaidīta. Cilvēki ir kļuvuši jūtīgāki un sāk izprast, ko nozīmē gaidīt. Gaidīt uz labākiem laikiem un pārmaiņām pasaulē. Un varbūt – uz Dieva klātieni, uz *adventus Domini (tā Kunga atnākšanu)*.

Bet viena lieta ir droša: līdz ar sava Dēla piedzimšanu Dievs sūtīja cerības zīmi pasaulē, un mēs vēlamies svinēt šo cerību un pārdzīvot grūtumus, arī šogad, par spīti visiem negatīviem izaicinājumiem!

Atļaujiet man šīs īsās Ziemsvētku pārdomas nobeigt ar kādu gluži laicīgi izteiktu cerību: "Mums vajadzētu ne tikai ņemt, bet arī dot. Kopā mēs to izdarīsim. Es joprojām ticu vietai, ko sauc par cerību." (*I Still Believe in a Place Called Hope* - William "Bill" Jefferson Clinton, ASV bij. prezidents.)

Gaišus Kristus dzimšanas svētkus, lai kur Jūs būtu!

Jūsu prāvests **Klāvs Bērziņš**

*Drošinot paej līdz. Miers
Virš zemes kaut brīdi būs.
Jauna zvaigzne drīz celsies
Pāri grūtākai sāpei
Mierināt mūs.*

Cienījamie lasītāji un draugi!

Ziemsvētku numura dzejoļim ne velti izraudzījām šā gada jubilāres Ritas Gāles rindas: "Neesi viens! Pasildi rokas/ Kādam, kas bailēs salst" un "Drošinot paej līdz," jo "Jauna zvaigzne drīz celsies/ Pāri grūtākai sāpei/ Mierināt mūs"...

Aizvadot šā šausmīgā gada pēdējās dienas, redakcija no sirds pateicas ikvienam, kas uzticīgi bija kopā mūsu *Brīvās Latvijas* lokā!

Aizvadītajā gadā mūsu lasītāju, abonentu pulks ir nozīmīgi pieaudzis, un pēdējos gados tas ir gluži nebijis fakts.

Melnā mākoņa sudraba maļņa jau nākusi redzama, ticam, ka vakcīna mūs paglābs un atkal tuvinās pavisam fiziski, ka varēsim doties ciemos, tikties, apkampties..., "lai viens otram

mēs nepazustu", kā rakstījusi mūsu dzejniece, šā mēneša simtgadniece Velta Sniķere.

Ziemsvētku un gadu mijas novēlējumam – būt veseliem – šogad ļoti, ļoti zīmīgs saturs, tāpat – būsim veseli un turēsimies kopā! Tāpat kā visus garos gadus esam darījuši, tikai – vēl ciešāk!

Lai gaiši Ziemsvētki Jūsu mājās un sirdīs! Tiksimies atkal nākamgad!

Jūsu *Brīvās Latvijas* redakcija

“Jūs visi, ikviens, esat vajadzīgi Latvijai!”

Diasporas vēstniece Elita Gavele intervijā Ligitai Kovtunai

Stājoties amatā, jūs teicāt, ka tieši vēlējāties šo diplomātiskā darba turpinājumam. Bet sākums ir izaicinājumu pilns...

Jā, vēlējos! Diplomātam, tāpat kā armijas cilvēkam, jāstrādā dienesta apstākļos, proti, kur nosūta. Nu, labi, diplomātam citkārt ir lielākas vai mazākas izvēles iespējas. Bet, zinot, ka šāds amats – Speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos jau vairāk nekā desmit gadus mūsu Ārlietu ministrijā ir iedibināts, tiešām vēlējos pildīt šos pienākumus pēc atgriešanās no dienesta Izraēlas Valstī. Ņemot vērā, ka pirms tam biju strādājusi Lietuvā, pēc tam Krievijā – un te ir daudz un lielas latviešu organizācijas, ne vien Maskavā un Pēterburgā, bet arī Smolenskā, Omskā, Tomskā, Magadanā... Vēl arī Gruzijā, kur darbojas neliela, bet ļoti rosīga latviešu organizācija *Ave Sol*, ko ilgus gadus vadīja Regīna Jakobidze, Izraēlā, kur ilgstoši strādā Latvijas un Igaunijas ebreju asociācija nēnogurdināmā Elie Valka vadībā. Turklāt mana meita dzīvo Lielbritānijā... Esmu sapratusi, ka “zinu diasporas drēbi”, turklāt īstenībā jau Latvijā pēc deviņu gadu dienesta Gruzijā un Izraēlas valstī atgriezos kā remigrante. Jutu, ka izprotu šo jomu un savu pieredzi varu likt lietā. Esmu skaidri redzējusi un sapratusi, ka katrā diasporas kopienā ir savas īpatnības un aktualitātes, tai pat laikā ir arī kaut kas tāds, kas visām kopīgs. Ar tādām domām šā gada 21. septembrī stājos amatā.

Ko izdevās panākt, īstenot šai sarežģītājam rudenim?

Kā jau visiem, tos plānus, kādi bija gada sākumā, izjauca Covid-19. Tai pašā laikā šiem jaunajiem apstākļiem raksturīgajā attālinā-

tajā formātā notika PBLA gads-kārtējā valdes sēde, arī lielā ĒLAS kopsapulce, Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums, ALAs 69. kongress, diasporas biedrības organizē savus projektus ZOOM formātā, daudzas interesantas lietas notikušas... darbs neapstājās. Arī stratēģiskais “Plāns darbam ar diasporu 2021. – 2023. gadam”, kuŗā apkopotī visi galvenie virzieni un iniciatīvas kā no valsts, tā nevalstiskajām organizācijām, ir pabeigts.

Un to veicinājis pirms jūsu stāšanās amatā valstī pieņemtais Diasporas likums?

Tas ir stūrakmens! Vienkārši izsakoties, tagad likuma spēks ir pienākumiem, kas izpildāmi attiecībā uz diasporu jeb – ir skaidri noteikti virzieni, kādiem jāseko Latvijas likumdošanai. Ir divas galvenās stratēģiskās līnijas – latviešu diasporas atbalsts ārvalstīs un remigrācijas process, un abi ir vienlīdz svarīgi. Ļoti svarīgi ir uzturēt nacionālo identitāti, valstspiederības izjūtu un saikni ar Latviju, bet vispirmām kārtām – valodu. Šā likuma ietvaros ir jāmobilizējas konkrētiem darbiem, ko jā dara ministrijām un citām valsts institūcijām – tie ir 12 uzdevumi, kas palīdzētu diasporai un veicinātu remigrāciju. Atgādināšu, ka ārpus valsts, pēc profesora Hazana aplēsēm, pēc kuŗām vadāmies, dzīvo 373 tūkstoši Latvijas pavalstnieku, un tas ir nozīmīgs skaits.

Par pašu svarīgāko – un, jāsaka atklāti, problemātiskāko šobrīd uzskatu diasporas kopienu stiprināšanu ar jauniem biedriem. To esmu sapratusi šo pāris mēnešu laikā savā jaunajā amatā. Vairs neder vecās, tradicionālās metodes vien, jaunā diaspora ir iz-

Vēstniece Elita Gavele

glītota, mērķtiecīga, un ir jāatrod jauni sadarbības veidi tās piesaistīšanai – ne jau visiem pietiks tikai ar dežošanu un dziedāšanu, ar Valsts svētku un Ziemsvētku sarīkojumiem. Varbūt labāk noder intelektuālās sarunas, interesu grupas, kādas ir, piemēram, jaunajiem ārstiem, Kembridžas studentiem u. c. Turklāt viņiem taču atrastos sarunbiedri Latvijā. Modernās tehnoloģijas to padarījušas iespējamu, un tā īstenībā būs viena no tām “labākajām pieredzēm”, ko šis laiks mums sagādājis. Vēl viens piemērs – Ārlietu ministrijas paspārnē darbojas Diasporas konsultatīvā padome, ko vadu, un mans vietnieks ir veiksmīgs, talantīgs jauns cilvēks Miks Muižarājs. Kopā gatavojam Ziņojumu par attālināto darbu, kad ir iespēja strādāt Latvijā attālināti, neatstājot savu

mītnes zemi, un otrādi – proti, cilvēks var atgriezties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā, taču turpināt savu darbu Lielbritānijā, Īrijā, jebkur pasaulē. Arī šo attālinātā darba aktualitāti ir “aktualizējis” Covid-19. Remigrācija nav un tai nevajag būt piespiedu procesam – ikviens cilvēks ir tiesīgs pieņemt savu lēmumu. Ja valstī ir sakārtotas zināmas garantijas – dzīvesvide, darbs, bērnudārzs bērniem u.c., remigrācija norit dabiski. Pēc pieredzes, “lūzuma punkts” iestājas brīdī, kad bērniem jāsāk skolas gaitas svesumā – tad vecākiem jāpieņem lēmums, vai viņu atvases būs latvieši, vai mītnes zemes pavalstnieki. Jebkuŗā gadījumā galvenais ir tas, cik svarīga ir piederības izjūta, latviskā vide, valoda. Ja šī piederība Latvijai ir “pārrauta”, tad jau ir slikti. Manas personīgās izjūtas varu raksturot

kā cerīgas – ar to darbu, ko darām, sakārtojām likumdošanu, kam sekos konkrēti darbi, lai šo virsmērķi sasniegtu. Tā tam jānotiek.

“Atvadu intervijā” ar jūsu priekšgājēju amatā Aivaru Grozu pasūkstīnājamies, ka Diasporas vēstnieka dienesta laiks – divi gadi – ir daudz par īsu... Tikko iestrādājies, “jārotē” tālāk.

Daļēji piekritu, iespējams, trešais, ceturtais gads varētu būt vēl ražīgāki. Arī divos gados amatā jau var paspēt ļoti daudz, un darbs ar diasporu ikdienu prasa dinamiku – jo pati diaspora ir ļoti dinamiska, kļūst arvien prasīgāka, izglītotāka, mērķtiecīgāka, koncentrēta uz lielu uzdevumu un mērķu sasniegšanu. Paldies maniem priekšgājējiem amatā, kuŗi katrs ir paveikuši kaut ko īpaši svarīgu, dodot man iespēju jaunam “uzrāvienam!” Un paldies manai jaunajai Diasporas grupas komandai ar kuŗu strādāt ir tik liels prieks! Kopā mēs paveiksim daudz.

Jūsu vēlējums Ziemsvētkos?

Veselību! Veselību novēlu it visiem šeit, Latvijā, un visur pasaulē! Mīļie, esiet veseli! Tad mēs kopā paveiksim lielas lietas. Visi tie aktīvie cilvēki diasporā, ar kuŗiem šajos pāris mēnešos esmu paspējusi iepazīties, ir tik gatavi strādāt, tik pozitīvi, degoši par latviešu lietu. Viņiem īpaši novēlu – neizdegt! Sabiedriskais darbs bieži vien ir pārlieku nogurdinošs, tāpēc – nepagurt! Un vēl – saredzēt mūsos, Ārlietu ministrijas darbiniekos, atbalstītājus un draugus. Un pāri visam – jūs visi, ikviens, esat vajadzīgi Latvijai!

Uz Latvijas Nacionālās operas skatuves atdzims Jāņa Kalniņa šedevrs – opera *Hamlets*

Latvijas Nacionālā opera un balets sadarbībā ar Latvijas Nacionālās operas ģildi ASV 2021./2022. gada sezonā iestudēs Jāņa Kalniņa operu *Hamlets* – vienu no nozīmīgākajiem šī žanra paraugiem Latvijas mūzikas vēsturē. Iestudējuma galvenais atbalstītājs būs Latvijas Nacionālās operas ģilde ASV.

“*Hamlets* ir opermūzikas šedevrs, kura vērtība krietni pārsniedz vietēji nacionālos mērogus. Mūzika – meistardarbs pasaulei,” tā par Jāņa Kalniņa operu raksta mūzikas kritiķe Inese Lūsiņa.

Jāņa Kalniņa operas *Hamlets* pirmiestudējums Latvijas Nacionālajā operā notika 1936. gadā Jāņa Zariņa režijā ar pašu komponistu pie diriģenta pulsts. Otrās un mūzikāli bagātinātās redakcijas iestudējums tika izveidots 1943. gadā. Abos uzdevumos titullomas dziedāja ievērojamie latviešu mākslinieki Mariss Vētra un Ādolfs Kaktiņš. *Hamlets* Latvijas Nacionālajā

LNO Ģildes prezidents Ivars Slokenbergs (pa kreisi) un Latvijas Nacionālās operas un baleta vadītājs, basbaritons Egils Siliņš paraksta līgumu

operā kopumā tika izrādīts 59 reizes. Ar LNO Ģildes ASV atbalstu 2004. gadā Bauskas pilsdrūpās notika operas *Hamlets* iestudējums Viestura Gaiļa mūzikālajā vadībā un Gunta Gailiņa režijā. Tapa arī šīs operas ieraksts, kas izdots CD formātā.

Komponists Jānis Kalniņš (1904. – 2000.) studējis kompozīciju un orķestra diriģēšanu Latvijas konservatorijā pie Jāzepa Vītola, papildinājis pie Ericha Kleibera (*Erich Kleiber*) Zolburgā, kā arī pie Hermaņa Abendrota (*Hermann Abendroth*)

un Leo Blecha (*Leo Blech*) Berlīnē. Jānis Kalniņš no 1933. līdz 1944. gadam bija Latvijas Nacionālās operas diriģents. Šajā periodā viņš komponēja trīs operas – *Lolitas brīnumputns*, *Hamlets*, *Uguni*. *Hamleta* libretu, balstoties Viljama Šekspira lugā, radīja pats komponists, bet sacerēt šo operu viņu iedvesmoja ievērojamais režisors Michails Čehovs, ar kuŗu Jānis Kalniņš strādāja pie *Hamleta* iestudējuma Latvijas Nacionālajā teātrī. 1944. gadā Jānis Kalniņš dodas bēgļu gaitās uz Vāciju, un 1948. gadā izceļo uz Kanadu, kur turpina mūziķa karjeru – strādā par ērģelnieku, mūzikas pasniedzēju Frederiktonas skolotāju kolledžā (*Teachers' College, Fredericton*) un vada simfoniskos orķestrus un korus. Saņēmis Ņūbransvīkas Mauntelisona universitātes (*Mount Allison University, New Brunswick*) mūzikas goda doktora gradu. Piedalījies vairākos latviešu dziesmu svētkos ASV un Kanadā. Komponista mūzikālajā mantojumā līdzte-

kus operām ir divi baleti, četras simfonijas, koncerti, koŗmūzika, vokālā un instrumentālā kamer-mūzika.

Latvijas Nacionālā opera un balets izsaka lielu pateicību LNOĢ, kuŗas ieguldījums ļaus Jāņa Kalniņa meistardarbam atkal uzmirzēt uz mūsu Baltā nama skatuves. LNOĢ sniedz būtisku atbalstu Latvijas Nacionālajai operai jau kopš 1991. gada. Nepārvērtējams ir Ģildes biedru ieguldījums operas ēkas atjaunošanā. Ar LNOĢ atbalstu Latvijas Nacionālajā operā iestudēta Bruno Skultes opera *Vilkaču mantinieci*, pēdējos gados ar Ģildes atbalstu būtiski atjaunots Latvijas Nacionālās operas orķestra instrumentu klāsts.

Ja arī jūs vēlaties ziedot operas *Hamlets* iestudējumam, to var ar kredītkarti www.lnogasv.org vai, rakstot čekus uz Latvian National Opera Guild, Inc. vārda un sūtīt uz c/o Māris Lapiņš, 29 East Gate. Manhasset, NY 11030-3423.

Red.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Vācijas Bundestāgs atbalsta Vāgnera nama atjaunošanu Rīgā

Vācijas Bundestāgs apstiprinājis 5,2 miljonu eiro piešķiršanu Vāgnera nama atjaunošanai Rīgā, informēja Rīgas Richarda Vāgnera biedrības pārstāve Vaiva Bauze.

Rīgas Richarda Vāgnera nama telpas pirms atjaunošanas 2020. gada 20. oktobrī // Foto: LETA

Bauze skaidroja, ka 11. decembrī Vācijas Bundestāgā notika 2021. gada budžeta pieņemšana un dienas kārtībā bija arī 5,2 miljonu eiro piešķiršana Vāgnera nama atjaunošanai Rīgā, kas projektam nodrošinās ilgtermiņa plānošanas drošību. Kopumā bijušā pirmā Rīgas teātra atjaunošanai un atdzīvīšanai nepieciešami 35 miljoni eiro, norādīja Bauze.

Latvija tradicionāli dāvina Lielbritānijai Ziemsvētku egli

Jau ceturto gadu Apvienotās Karalistes ārlietu dienests kā dāvanu saņem Latvijā audzētu egli. Iepriekš ik gadu egle ir uzstādīta Ārlietu, sadraudzības un attīstības biroja oficiālajā rezidencē Lankastera namā Londonā. Šogad, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas laikā ieviestos ierobežojumus, izrotātā egle tika simboliski uzstādīta Apvienotās Karalistes vēstniecībā Latvijā. Pandēmijas apstākļos egles iedegšana notika sociāli distancētā pasākumā bez viesiem un preses klātbūtnes.

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Pelšs iedegda svētku egli kopā ar Apvienotās Karalistes vēstnieku Latvijā Kītu Šanonu (attēlā).

Londonā Latvijas vēstniece Ivita Burmistre tikās ar Lielbritānijas Ārlietu, sadraudzības un attīstības biroja pastāvīgo valsts sekretāru vietnieku, britu diplomātiskā dienesta vadītāju Filipu Bārtonu un pasniedza viņam ar latvju zīmēm rotātu Adventes vainagu, kas atceļojis no Latvijas. Britu kolēģas izteikuši pateicību par Latvijas dāvinājumu.

Tiekoties ar britu ārlietu dienesta pārstāvjiem Rīgā un Londonā, Latvijas diplomāti uzsvēra, ka dāvinājuma vēstījums ir nemainīgs – Latvija un Apvienotā Karaliste bija, ir un būs tuvi draugi un sabiedrotie divpusējā sadarbībā, kā arī dažādos reģionālos un globālos formātos. Tika atzīmēts,

ka mēs esam līdzīgi domājošas valstis, kuŗas vieno kopējas demokrātiskas vērtības. Latvija augstu novērtē un pateicas britu sabiedrotajiem par nozīmīgo atbalstu Latvijas valsts dibināšanas un Neatkarības kara laikā, kā arī Padomju Savienības īstenotās Latvijas okupācijas neatzišanu, kas ļāva nodrošināt Latvijas valsts nepārtrauktību okupācijas laikā. Sarunās tika uzsvērta 2021. gada nozīmība abu valstu attiecībās – nākamgad tiks svinēta Latvijas valsts starptautiskās atzīšanas *de iure* simtgade un Latvijas un Apvienotās Karalistes diplomātisko attiecību nodibināšanas simtgade. Mūsdienās Latvija un Apvienotā Karaliste ir tuvas NATO sabiedrotās, briti turpina sniegt nozīmīgu ieguldījumu eiroatlantiskajā drošībā ar vairāk nekā septiņsimt kaŗavīru klātbūtni Baltijā.

Brīvības pieminekļa mūzs fotografijās – izstāde Okupācijas mūzejā

Gandrīz kā viena cilvēka mūzs – gaŗš, trauksmais, pieredzes un dažādu atmiņu pārpilns. Tas ir Brīvības pieminekļi, kuŗš atklāts tieši pirms 85 gadiem un kuŗa stāsts Latvijas Okupācijas mūzejā skatāms fotografiju izstādē “Brīvības pieminekļi”.

Brīvības pieminekļa mūzs izstādē izstāstīts no pirmā atklāšanas brīža 1935. gada 18. novembrī līdz pēdējam oficiālajam pasākumam, kad ziedus pieminekļa pakājē nolika Francijas prezidents Emanuels Makrons. Fotografijās parādās arī politiskās aktualitātes dažādos gadu desmitos – pērnā gadsimta 40. un 50. gados, kad piemineklim nedrīkstēja tuvoties un nedrīkstēja fotografēt, tāpēc cilvēki to darīja it kā netiŗšam. 80. gados Brīvības pieminekļi kļuva par tautas pretestības simbolu padomju varai.

Cildinājuma raksts Aivaram Endziņam 80 gadu jubilejā

8. decembrī Valsts prezidents Egils Levits piešķīrs Cildinājuma rakstu profesoram Dr. iur. Aivaram Endziņam, godinot viņa 80 gadu jubilejā. (attēlā).

Valsts prezidenta Cildinājuma rakstā uzsvērts A. Endziņa godprātīgais un profesionālais darbs un ieguldījums Latvijas neatkarības un tiesiskās sistēmas atjaunošanā un demokrātiskas, tiesiskas valsts nostiprināšanā.

“Kā pirmais Satversmes tiesas priekšsēdis Jūs esat licis pamatus Satversmes tiesas izcilības zīmolan, sekmējis tās autoritāti un veicinājis sabiedrības uzticēšanos tiesas lemtajam un Satversmei,” godinot profesoru Dr. iur. Aivaru Endziņu 80 gadu jubilejā, sacīja Valsts prezidents Egils Levits. Svinīgā Cildinājuma raksta pasniegšana A. Endziņam notiks, kad valstī pašlabosies epidemioloģiskā situācija.

Valsts prezidents Egils Levits konkursa “Cilvēka izaugsmei” ietvaros brīvprātīgo kustībai #paliecmājās pasniedza īpaŗo balvu “Par pašizliedzīgu darbu Covid-19 negatīvo seku novēŗšanā”.

Brīvprātīgo kustība tika izveidota īŗā laika posmā – martā, sākoties ārkārtas stāvoklim valstī. Kustība mobilizēja vairāk nekā 800 brīvprātīgo visā Latvijā, piedāvājot palīdzību ikvienam riska grupā, pašizolācijā vai karantinā esoŗam cilvēkam preŗu iegādei un citam būtiskam atbalstam, lai varētu palikt mājās. Ar speciāli izveidotas lietotnes palīdzību tika radīta iespēja viegli kļūt par brīvprātīgo, kā arī lūgt palīdzību. Šī kustība ir unikāls un spilgts pierādījums Latvijas iedzīvotāju saliedētībai krīzes apstākļos un pašizliedzībai, atbalstot tos, kuŗiem klājas grūtāk.

Kandidātūra VARAM vadībai

Valdību veidojoŗās partijas parduŗas atbalstu partiju apvienības “Attīstībai/Par!” virzītajai Artūram Toma Pleŗšā kandidātūrai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra amatam (attēlā).

To pēc sadarbības padomes sēdes atzina premjērs Kriŗjānis Kaŗiŗš (Jaunā Vienotība).

Valsts prezidents izsludina valsts budŗeta paketi

Valsts prezidents Egils Levits 11. decembrī ir izsludinājis likumu “Par valsts budŗetu 2021. gadam”, likumu “Par vidēja termiņa budŗeta ietvaru 2021., 2022. un 2023. gadam” un ar 2021. gada budŗetu saistītos likumus, bet atseviŗķā paziņojumā ir izteicis izvēŗstu novēŗtējumu gan par valsts budŗeta saturu, gan minēto likumu pieņemšanas gaitu. Tā kā Saieima visus budŗeta paketes likumus bija atzinusi par steidzamiem, atbilstoŗi Satversmei Valsts

prezidentam nebija tiesību prasīt pieņemto likumu otrreizēju caurlūkošanu un pieņemtie likumi bija obligāti jāizsludina.

Kopumā “Latvijas Vēstneŗa” papildu laidienā ir izsludināti 30 likumi un Valsts prezidenta paziņojums par valsts budŗeta likumu paketi 2021. gadam.

“2021. gada valsts budŗets ir lielākais Latvijas vēsturē, un es esmu gandarīts, ka šajā budŗetā ir pieaugusi tā izdevumu daļa. Tomēr Covid-19 pandēmija un neskaīdriība par tās ietekmes dziļumu un ilgumu atstās savu iespaidu uz nākamā saimnieciskā gada,” tā paziņojumā par valsts budŗetu 2021. gadam kā pamatu valsts tālākai attīstībai sacīja Levits.

Gatis Priede parakŗta līgumu uz pieciem gadiem

Daudzi viņu iepazīna caur skarba humora un mazliet rupjību pilnajiem ierakstiem blogā par to, kā fiziski nesagatavots, bet morāli nobriedis cilvēks nolemj kļūt par zemessargu.

Blogu Studentu bataljona vecākais zemessargs Gatis Priede rakstīja, lai aicinātu citus aizdomāties, ka Latvijas karodziņa plivināšana, sēŗot siltā dīvanā, nav patriotisma rādītājs. Īsto dzimtenes mīlestību var iemantot vien tad, kad ar ieroŗi plecā esi purvā līdz padusēm kopā ar citiem tikpat “trakiem” biedriem. Ķermeņa uzbūves dēļ Gatis sevi joprojām dēvē par zemessargu pārpratumā pēc, taŗu viņš tikko parakŗtījis līgumu par palīkšanu brīvprātīgajā dienestā vel uz pieciem gadiem un paralēli mācās mīnmetēju kursā, lai vēlāk varētu apmācītu arī jaunos zemessargus.

De iure simtgadei veltītais konkurss jaunieŗiem

2021. gada 26. janvārī atzīmēsim Latvijas Republikas starptautiskās atzīšanas *de iure* simtgadi. Tieŗi pirms 100 gadiem Latvijas diplomātiem izdevās panākt Antantes Augstākās padomes lēmumu par Latvijas atzīšanu *de iure*, tādēŗjādi Latvijai kļūstot par starptautiski atzītu valsti. Starpkaru periodā 26. janvāris Latvijā bija brīvdiena un svētku diena, ko plaŗi atzīmēja gan ģimenēs, gan sabiedrībā.

Ārlietu ministrija ceļā uz Latvijas starptautiskās atzīšanas simtgadi aicina jaunieŗus vecumā no 16 līdz 25 gadiem piedalīties video konkursā. Tā kā 26. janvārī neoficiāli mēŗz dēvēt par Diplomātu dienu, konkursa mēŗķis ir veicināt sabiedrības informētību un jaunieŗu izpratni par Latvijas starptautiskās *de iure* atzīšanas nozīmi, vienlaikus godinot Latvijas diplomātu darbu un ieguldījumu valstiskuma attīstībai. Konkurss var piedalīties ikviens Latvijas jaunieŗis vecumā no 16 līdz 25 gadiem, kuŗu interesē sabiedriskie procesi, starptautiskās attiecības un diplomātija, politika un vēsture. Lai pieteiktos dalībai konkursā, dalībniekam jāsaŗatavo līdz minūtei gaŗš video, kuŗā tiek parādīts vai izstāstīts, kādam ir jābūŗ Latvijas diplomātam 21. gadsimtā. Video līdz 2021. gada 15. janvārim ir jāievieto savos

sociālajos tīklos (vismaz vienā vai vairākos: Instagram, Facebook, Twitter), atzīmējot Ārlietu ministriju un lietojot tēmturus #diplomāts21gs, #ĀrlietuKonkurss un #LV100deure.

Latvieŗu ģimenes uzņēmus no zirņiem raŗo produktu, kam pasaulē līdzīga nav!

Pazīstamais Latvijas brokastu pārsļu raŗotājs, ģimenes uzņēmums SIA “Milzu!” šogad spējis piesaistīt investoru, izstrādāt inovatīvus produktus un radīŗ jaunu mājvietu, paplaŗinot raŗošanu.

Enno Ence // Foto: Dainis Buŗmanis

“Ja ēdīŗiet mūsu burgeru vai pelmeņus, nepateikīŗiet, ka tas raŗots no pelēkajiem zirņiem. Mēs tos saucam arī par dārzeņu kotletēm vai dārzeņu pelmeņiem,” stāsta SIA “Milzu!” īpaŗnieks Enno Ence. Neskatoties uz ekonomisko krīzi, “Milzu!” šajā gadā iesoļojis jaunā tirgus niŗā, radot paŗmāju inovāciju – produktus no pelēkajiem zirņiem, kas ļaus palielināt uzņēmuma konkurētspēju. “Tā ir pievienotā vērtība gan pelēkajam zirņim, gan mūsu ekonomikai. Ir viegli pārdot vienkāŗši zirņus vai plīkus graudus, bet daudz grūtāk radīt no tiem produktus ar pievienoto vērtību.” Šogad arī radīŗts jauns zīmols, ar kuŗu tirgū tiek piedāvāti jaunie produkti. Tuvojoties gada noslēgumam, darba ir daudz – fabrika strādā divās maiņās.

Tautas sapulcē piedalīŗas daudz cilvēku

Bez incidentiem notika “Lielā tautas sapulcē”. Vides aizsardzības kluba prezidenta rikotā sapulce, kuŗas mēŗķis ir iestāties “par cilvēku ekoloģiju, Covid-19 pamatojumu”, 11. novembra krastmalā 12. decembrī pulcēja vairāk nekā valstī patlaban atļautos 25 cilvēkus.

Pūli bija dzirdami dažādi saukļi un redzami plakāti ar uzrakstiem “bērniem maskas nē”, “ļausim bērniem brīvi elpot”, “sistēma vai cilvēcība”, “nē cenzūrai” un citi.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Latvija kopā ar Zviedriju un Igauniju pirkis Carl Gustaf municiju

Aizsardzības ministrija informē, ka Nacionālie bruņotie spēki ir iesnieguši pasūtījumu Zviedrijas uzņēmumam Saab Dynamics AB par prettanku granātšāvēju Carl Gustaf municijas piegādi. Plānots, ka par aptuveni 7 miljoniem eiro pasūtītā municija Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem tiks piegādāta laikā no 2022. līdz 2023. gadam. Jaunā municijas partija ļaus papildināt Nacionālo bruņoto spēku krājumus un nodrošināt apmācību procesu. Pasūtījums ir veikts, balstoties uz kopīgo līgumu starp Zviedrijas Aizsardzības materiāltehnisko administrāciju, Igaunijas Aizsardzības investīciju centru un Saab Dynamics AB, kas tika parakstīts 2018. gadā.

Latvijas karavīru dalība NATO vadītajā operācijā Afganīstānā

Pagarināts termiņš Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) karavīru dalībai NATO vadītajā starptautiskajā operācijā Afganīstānā līdz 2021. gada 31. decembrim. To paredz Saeimas 10. decembrī, pieņemtais lēmums. Misija nodrošina apmācību un palīdzības sniegšanu Afganīstānas drošības spēkiem un institūcijām. Tā tika uzsākta 2015. gada janvārī, pamatojoties uz Afganīstānas valdības un NATO noslēgtajā divpusējā līgumā izteikto Afganīstānas valdības uzaicinājumu. NBS daļa operācijā paredzēta līdz 50 karavīriem lielā kontingenta sastāvā.

Okupācijas muzeja video stāstu serija "Bērība. Pieci stāsti par"

Video stāstu serija veidota no Okupācijas muzeja audiovizuālo materiālu krājumā esošajām liecībām. Atmiņu fragmenti apkopoti piecos stāstos, kas atklāj bērnu dzīvi dažādos Latvijas vēstures posmos: neatkarīgajā Latvijā, Otrā pasaules kara traģiskajos notikumos, pēc kara grūtajos apstākļos, padomju okupācijas laikā un Atmodas laika notikumos. Ģimeņu, rotaļas, darbs, skolas dzīve un valoda – tie ir daži no aspektiem, caur kuriem atklājas dzīve "ar bērnu acīm". Tā varoņi dalās atmiņās par laimīgo bērību pirms kara Latvijā. Olīta Medne (dz. 1932), Inta Krūmiņa (1933-2009), Alfrēds Puškevičs (1931-2015) un Irēna Valija Ābele (dz. 1926) deportēti 1941. gada 14. jūnijā. Lorija Šneidere (1924-2009) par pretpadomju darbību arestēta 1947. gadā, bet Skaidrīte Meldriņa (1923-2008) 1945. gadā nonāca filtrācijā. Šobrīd Okupācijas muzeja YouTube kanālā publiskoti pirmais stāsts "Neatkarīgā Latvijā".

Virusa vakcīnu piegādi gaida janvāra sākumā

Latvijā pirmā Covid-19 vakcīnu piegāde tiek gaidīta pašā janvāra sākumā, jo 29. decembrī tiek saņemti, ka notiks vakcīnu reģistrācija. Kā informē Zaļu valsts aģentūrā, brīdī, kad vakcīnas būs pieejamas, vakcinēšana tiks īstenota

pakāpeniski, vairākos posmos. Pirmajā posmā vakcīnas tiks nodrošinātas medicīnas darbiniekiem – ārstniecības personām, ārstniecības atbalsta personām un personām, kam ir tiešs kontakts ar vīrusa pacientiem, un Neatliekamā medicīniskā palīdzības dienesta darbiniekiem. Otrajā posmā (sākot no 2021. gada februāra un marta) paredzēts vakcinēt ilgstošās sociālās aprūpes centru klientus un darbiniekus. Savukārt pēc tam, trešajā posmā – personas virs 60 gadu vecuma un personas ar hroniskām slimībām, bet ceturtajā posmā – operatīvo dienestu darbiniekus (piemēram, policistus, robežsardzes darbiniekus) un izglītības iestāžu darbiniekus, kuŗi strādā vispārējās un pirmsskolas izglītības iestādēs.

airBaltic saņem Airbus A220-300 lidmašīnas

Latvijas lidsabiedrība airBaltic 13. decembrī Rīgā sagaidīja 24. un 25. Airbus A220-300 lidmašīnu, līdz ar to uzņēmums noslēdz 2020. gadā plānotās piegādes.

Jaunajā Anatomijas muzejā – viss pa istam

Te viss ir pa istam – īsti skeleti un nieres, īstas smadzenes, ko apskatīt no visām pusēm, un asinsvadi, ko mēģināt saskaitīt. Atjaunotais Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Anatomikums būs muzejs, kur tiešām ieraudzīt visu cilvēka anatomiju līdz sīkai detaļai. Valsti izsludinātās ārkārtas situācijas dēļ muzeja atvēršana aizkavējusies. Jaunais muzejs iekārtots vēsturiskajā Anatomikuma teritorijā vecajā Staļļa ēkā. Jau šobrīd, ejot tai garām, varēja ievērot pirmo pavisam īsto eksponātu.

Latviešu lietotne "Tautasdziesmas" paplašināta un atjaunināta

Latviešu lietotnei "Tautasdziesmas", kas sākotnēji tika izstrādāta Latvijas Simtgadei par godu, šī gada decembrī ir izlaista jauna paplašināta versija. Ar lietotnes palīdzību bez tīmekļa pieslēguma visās viedierīcēs (Android, iPhone un iPad platformās) var piekļūt kopumā 200 populāru latviešu tautasdziesmu tekstiem un melodijām.

Lietotnē ir pieejamas populārākās un visbiežāk dziedātās latviešu tautasdziesmas dažādās kategorijās – saulgriežu, bērnu, rotaļu, karavīru, latgaļu, līvu, kāzu un citās. Lietotnē arī apkopoti YouTube video ieraksti ar latviešu tautasdziesmām. Lietotne kalpo latviešiem visā pasaulē kā resurss mācību stundās, ikdienā atmiņas atsvaidzināšanai, kā arī palīgs izklaidēšanās pasākumos.

Plašāka informācija: info@tautasdziesmas.com vai <https://tautasdziesmas.com>

Tiešsaistē visā pasaulē izskanēs Latvian Voices Ziemsvētku koncerts

Liepājas koncertzāle "Lielais dzintars" klausītājiem Latvijā un pasaulē dāvina pirmssvētku dāvanu – a cappella vokālās grupas Latvian Voices un starptautiski novērtētā basa Jāņa Strazdiņa jauno Ziemsvētku programmu "SNIEGUMS". Klausītāji sniegtās melodijas aicināti baudīt bezmaksas tiešraides koncertā 19. decembrī, pulksten 19.00 pēc Latvijas laika. Tiešraide redzama koncertzāles mājas lapā, Latvijas Reģionu Televīzijā Re:TV, kā arī "Lielā dzintara" facebook vietnē un Youtube profilā.

Koncertprogrammā skanēs tādās iemīļotas latviešu melodijas kā "Circeniša Ziemassvētki", "Laba slava sniedzīnam", "Klusa nakts, svēta nakts", izskanēs arī a cappella versija grupas "Prāta vētra" dziesmai "Ziemā", kā arī visiem zināmas ārvalstu autoru dziesmas ziemas noskaņās.

(Pēc latviesi.com.)

Benedikta XVI grāmata par Jēzus bērību

Šomēnes, Jēzus Kristus dzimšanas svētku priekšvakarā, iznāks pāvesta Benedikta XVI grāmata "Jēzus no Nācaretes: Prologs. Bērības stāsti" latviešu tulkojumā, ko sagatavojusi izdevniecība Vox Ecclesiae. Baznīcā uzsvera, ka priecīgajā un vienlaikus apcerīgajā Ziemsvētku laikā šī grāmata daudziem palīdzēs pārdomāt ar Pestītāja dzimšanu saistītos noslēpumus, piemēram, no kurienes viņš nāk un kāda ir Jēzus būtība. Pāvests Benedikts liek mums saprast, ka Jēzus atklāj jaunu esamības veidu, pauda katoļu baznīcā, citējot Benedikta XVI grāmatu, ka "viņš ir pirmamats, no kā viss nāk, "gaisma", kas pasauli padara par kosmosu" un "viņš nāk no Dieva, viņš ir Dievs".

RTU arhitektiem izcili projekti Rīgas koncertzālei

Lai arī epidemioloģiskās situācijas dēļ šobrīd diskusijas par plānoto Rīgas koncertzāli publiski šķiet noklusušas, vairāku gadu garumā darbu pie savas vizijas par koncertzāli strādāja vairāki Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) topošie arhitekti.

Viens no arhitektu projekta risinājumiem

Lai sekmētu diskusijas par Rīgas koncertzāles būvniecību,

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

LIELBRITANIJA.

10. decembrī Latvijas vēstniece Apvienotajā Karalistē Ivita Burmistre pasniedza Valsts prezidenta Egila Levita Cildinājuma rakstu izcilajai latviešu dzejniecei Veltai Sņikerei, pateicoties par viņas mūža ieguldījumu latviešu literatūrā un sveicot viņu tuvojošā 100 gadu jubilejā. "Jūs, gan ar savu literāro, gan pilsoniski aktīvo rīcību, esat snieguši nenovērtējamu ieguldījumu trimdas latviešu sabiedrībā, tās saiknei ar Latviju un Latvijas neatkarības atgūšanā", sveicot Cildinājuma raksta saņēmēju un gaviļnieci, sacīja Latvijas vēstniece.

POLIJA. 9. decembrī, Polijas Nacionālās aizsardzības ministrijā tika akreditēts Latvijas aizsardzības atašejs pulkvežleitnants Aivars Spriedējs (attēlā). Akreditācijas laikā A. Spriedējs tikās ar partneriem Polijas Militārās starptautiskās sadarbības departamentā, un pārrunāja Latvijas un Polijas divpusējās sadarbības jautājumus.

Latvija un Polija ir cieši sabiedrotie drošības jomā. Polijas kontingents ir daļa no NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas sastāva Latvijā, rotācijas kārtībā Polijas Gaisa spēki veic NATO patrulēšanas misiju Baltijas gaisa telpā. Rēgulāri notiek militārās mācības alianses ietvaros.

Latvijā izgudrots jauns mūzikas instruments

To sauc par subkontrabas-trompeti.

Vaira Nartiša subkontrabas-trompete

Rakstniecības un mūzikas muzeja krājumā tikko nonācis ļoti īpašs eksponāts – pirms pieciem gadiem Latvijā radītā subkontrabastrompete. Tās izveidotājs ir mūziķis un pūšaminstrumentu izgudrotājs Vairis Nartišs. Instruments ir pasaules mērogā unikāls, tas ir sešas reizes lielāks par parasto trompeti, tā garums ir vairāk nekā divi metri, bet svars – aptuveni 20 kilogramu.

"Zelta mikrofona" balvai iesniegts rekordskaits mūzikas ierakstu

Mūzikas ierakstu gada balvai "Zelta mikrofons 2020", kas šogad svin savu 25 gadu jubileju, noslēdzies albumu iesniegšanas process. Žūrija, kuŗas sastāvā šogad ir 46 nozares profesionāļi, sadalījusi iesniegtos albumus kategorijās un sākusi ierakstu vērtēšanu. Iesniegtos ierakstus žūrija līdz pat janvāra sākumam vērtēs 17 kategorijās – "Labākais albums" (pa žānriem), "Labākā dziesma", "Labākā debija", "Labākais videoklips" un "Labākais koncertieraksts" video formātā. Kopumā žūrijai jāizvērtē 171 albums (iepriekšējā gadā bija 116 albumi), kas sadalīts 13 žanru kategorijās (iepriekš – 11 kategorijas).

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Pēteris Daliņš no Jāņa Baika saņēmis Valmieras domes dāvanu, viņam pienāksies arī Jānim Daliņam veltītās pastmarkas lielformāta fotografija (fona) // Foto: Guntis Viksna

JURIS
LORENCIS

Ir tāds teiciens – pēc kara visi gudri. Kopš Covid-19 pandēmijas sākuma pagājis teju vesels gads, bet mēs tikai tagad sākam aptvert notiekošo mērogus un sekas. Dzirdēts, ka čīņa ar vīrusu atgādinot karu. Mēs klausāmies ziņas no frontēm (slimnīcām), skaitām kritušos, ceram uz brīnumieroci (vakcinu). Saskaņā ar Austrumu jeb ķīniešu horoskopu 2020. gads bija tā saucamais Žurkas gads. Kāds jokdaris ierakstījis internetā: “Uzvedāmie kā žurkas – sēdējām alās, vilkām uz tām ēdienu, slēpāmies, baidījāties no cilvēkiem.” Bet ko nesīs nākamais gads? Lūk, dažas prognozes, kuŗas izteikuši Dānijas “Saxo Bank” eksperti. Covid-19 pandēmija beigšoties 2021. gada vidū. Pabalsti, kuŗus valdības sākušas izsniegt iedzīvotājiem pandēmijas laikā, jau tuvākajos gados kļūstot par pamatu beznosacījuma ienākumam (*Universal Basic Income*). Viens no iespējamajiem naudas avotiem – tehnoloģisko kompāniju aplikšana ar nodokļiem. “Saxo Bank” brīdina par strauju inflāciju ASV un eirozonā, par dažu eirozonas valstu (piemēram, Francijas) parādu krīzi. Dzīvi mainīšot tehnoloģijas – mākslīgais intelekts, blokķēde (*blockchain*), digitālās valūtas, kodoltermiskā enerģija, satelītkomunikācijas, 5G internets, 3D printeri, bezpilota lidaparāti un roboti, aizvien straujāka automa-

tizācija, atteikšanās no fosilā kurināmā. Vienlaikus jāreķinās ar to, ka pastiprināsies kontrole un izsekošana. Iespējams, tiks ieviestas īpašas caurlaides, dokumenti, kas apliecinās to īpašnieka vakcinēšanos pret Covid-19. Bez šādām caurlaidēm būs liegta iespēja lidot. Nēkas jauns gan tas nav, daudzas Āfrikas valstis uz robežas pieprasa uzrādīt dzeltenā drudža potes sertifikātu.

Lai gan pasaule piedzīvo saimniecisko lejupslīdi, Ķīnā atsākusies izaugsme. Paredzams, ka 2021. gadā tās ekonomika augs par 2, 2 %. Tas vēl vairāk pastiprina bažas par to, ka Ķīna izmanto Covid-19 pandēmiju savas varenības nostiprināšanai. ASV pie varas būs jauns prezidents. Jau tagad ir skaidrs, ka viena no svarīgākajām ASV politikas prioritātēm būs tieši Ķīna.

Bijušajā PSRS telpā notiekošo var raksturot ar vienu vārdu – nestabilitāte. Karš starp Armēniju un Azerbaidžānu, Ukrainas konflikts ar Krieviju, nemieri Baltkrievijā, Moldovā, Gruzijā un Kirgizstānā. Palielinās spekulācijas par iespējamo Putina aiziešanu no varas. Kas nāks viņa vietā, skaidrības nav. Latvija par to varētu īpaši neuztraukties, ja Rietumi būtu vienoti un stipri. Diemžēl tā nav. Amerikā turpinās politiskie ķīviņi. Lielbritānija atstāj Eiropas Savienību. Notiek stīvēšanās ap gāzes vada “Nordstream 2” būvi, ame-

rikāni šim projektam draud ar sankcijām. Tāpat sankcijām pakļauta Turcija. Eiropa vēlas sodīt šo valsti par naftas urbšanas darbiem strīdīgos Vidusjūras ūdeņos, uz kuŗiem pretendē Kipra. ASV vēlas pārmācīt Turciju tāpēc, ka tā iegādājusies Krievijas pretraķešu aizsardzības sistēmas. Bet Turcija ir NATO valsts, “nenogremdējama bāzes kuģis”, tātad Latvijas sabiedrotā!

Brīdī, kad rakstu šīs rindas, potēšanās pret Covid-19 sākusies Lielbritānijā, Krievijā, Ķīnā un ASV. Diemžēl ne apvienotajā Eiropā, pie kuŗas pieder Latvija. Ja vēl vasarā likās, ka Latvijai veiksmīgi izdevies izvairīties no vīrusa, tad tagad situācija nav neko daudz labāka kā Rietumeiropā. Rīgas centrā slēgti daudzi apģērbu veikali, tūrisma biroji, viesnīcas, restorāni un kafejnīcas. Spriežot pēc uzrakstiem “Izīrē” un “Pārdod”, telpu īpašnieki meklē jaunus saimniekus. Kas nāks vietā? Pandēmijas laikā esam pārvērtējuši daudzas lietas. Sapratuši, ka patiesībā esam apauguši ar mantām, ka drēbju, apavu, trauku, grāmatu, visādu nieku vienkārši ir par daudz. Ka izcilu ēdienu var pagatavot arī mājās, vajadzīgs tikai laiks un prasmes. Laika tagad pietiek, bet slaveni pavāru pamācības var smelties internetā. Toties parādījušies jauni grādīgo dzērienu, ekoloģiskās pārtikas un optikas

veikali. Daudzi cilvēki dzīvi tagad vada starp divānu, ledusskapi un datoru, turklāt ar viņu glāzi rokās. Sākoties Covid-19 pandēmijai un karantīnas pasākumiem, pazīstama daktere teica, ka pēc dažiem mēnešiem vispieprasītākās profesijas būšot narkologi, psihoterapeiti un dietologi. Es vēl piemetināšu – acu ārsti.

Lauku un mazpilsētu jaunieši, kuŗi zaudējuši darbu Rīgā, vismaz uz laiku atgriezušies vecāku ģimenēs. Līdzīgi rīkojas studenti, kuŗi uzdevuši pilsētā irētos dzīvokļus. Apmācības tagad notiek internetā, bet tikla pārklājums Latvijā ir labs. Biroju darbinieki sākuši strādāt attālināti. Grāmatvedim ir vienalga, kur viņš kārtu Rīgas uzņēmuma bilanci – Liepājā, Kolkā vai Ludzā. Līdzīgas tendences vērojamas arī citviet Eiropā. Dzīve pilsētā vairs nav prestiža. Izskatās, ka pēc pandēmijas biroju telpas tik ātri nepiepildīsies. Būs nepieciešama īpaša nodokļu politika, kas spētu atgriezt dzīvību pilsētu centros. Pārmaiņas ir straujas un neparastas, tās skar tieši katru cilvēku. Pazīstamais mūziķis, kontrtenors Sergejs Jēgers kļuvis par mājražotāju un internetā tirgo paša marinētas bietes, sīpolus un ķirbjus. Latvijas ekonomika saraujas, tās kritums šogad tiek prognozēts 6 % apmērā. Vienlaikus oktobrī pirmo reizi Latvijas vēsturē preču eksports vienā mēnesī pārsnie-

dzis 1,3 miljardus eiro, tā pārspējot septembrī uzstādīto rekordu. Pa daļai tas, pateicoties rekordlielajai graudu ražai. Ne-raugoties uz vīrusu, maize pasaulei vajadzīga. Cilvēku izolēšanās, rūpes par ekoloģiju, klimatu un veselību rada jaunus nišu produktus. Daži piemēri. Jelgavā veiksmīgi darbojas uzņēmums “Manta North”, kas ražo gatavas brīvdienu mājas no energoefektīviem, ekoloģiskiem materiāliem. Klienti, pārsvārā skandināvi, pasūtījumus veic internetā, pie reizes piedaloties ēkas projektēšanā. Mārupē top ekoloģiskā kosmētika ar zīmolu “Madara”, tās eksporta ieņēmumi pirmajā pusgadā Eiropas valstīs auguši par 50 %. Uzņēmums “Milzu!”, kas pazīstams ar rudzu miltu brokastu pārslām, sācis ražot vegānu burgerus no pelēkajiem zirņiem. Pieprasījums – teju vai neierobežots. Atklāti sakot, diezin vai gaļas aizstāšana ar zirņiem glābs planētas klimatu. Bet ja cilvēki tā domā, tad kāpēc nepelnīt?

Es pats brīvajos brīžos sportuju un gaidu Covid-19 vakcinu. Austrumu horoskops saka, ka 2021. būšot Vērša gads. Atklāti sakot, es neticu horoskopiem. Un tomēr – biržā *bulļa tirgus* nozīmē akciju cenu augšanu, tātad ekonomikas atlabšanu. Cerēsim, ka vērsis gādās par veiksmi. Bet žurka un viņas atnestais vīruss lai paliek savā alā.

KĀRLIS
STREIPS

Godājamie *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāji! Šis ir mans pēdējais komentārs šajā, 2020. gadā. Pieļauju, ka visai daudzi no jums priecājas par faktu, ka šis gads aiziet, nevis atnāk. Visa gada garumā Latvijā un pasaulē esam dzīvojuši ļaunā koronavīrusa zīmē. Ne visās valstīs tas ir trāpījis vienlīdz skarbi, taču reta ir tā vieta pasaulē, kuŗai ir izdevies izvairīties. Bet labā ziņa – vairākas valstis pēdējās nedēļas laikā ir apstiprinājušas vakcinu pret Covid-19 vīrusu. Lielbritānijā vakcinu pirmā saņēma 90 gadus veca māmiņa, un pēc tam – 81 gadu vecs vīrietis, vārdā Viljams Sekspīrs... Timeklī par to izcēlās milzīgi liela jautrība, vienam asprātim rakstot, ka nūdien Anglija acīmredzot nolēmusi sākt ar gados ļoti veciem cilvēkiem, jo Šekspīram taču 456 gadi! Vēl bija vārdu spēles angļu valodā: “*The Two Gentlemen of Corona*,” “*a pox on neither of your houses*” u.tml. Arī Amerikas Pārtikas un medikamentu aģentūra oficiāli apstiprināja ārkārtas gatavību izmantot vakcinu, ko radījis farmācijas uzņēmums Pfizer.

Latvijā Veselības ministrija pirms pāris nedēļām paziņoja, ka pirmās vakcīnas devas mūsu valstī būs pieejamas jau pirms Ziemsvētkiem, un loģiskā kārtā

pirmie, kas tās saņems, būs mediķi – ārsti, medmāsas, aprūpes darbinieki un citi, kuŗiem ikdienā ir jāsaņemas ar gados veciem vai slimiem cilvēkiem. Nacionālais veselības dienests jau ir noslēdzis līgumus par vakcinu piegādi ar četriem ražotājiem, mājaspapā skaidrojot, ka tas ir tāpēc, “ka šobrīd nav iespējams prognozēt, vai visām vakcinām sekmīgi tiks noslēgts reģistrācijas process. Tāpat nav iespējams noteikt, kuŗa no vakcinām būs pieejama visātrāk. Minēto četru vakcinu ražotāju piedāvātais vakcinu apjoms varētu nodrošināt iespēju vakcinēties aptuveni vienam miljonam Latvijas iedzīvotāju.” Ceru, ka būšu viens no tā aptuveni miliona. Diemžēl Latvijā, tāpat kā citur pasaulē, ir pietiekami daudz cilvēku, kuŗi ir noliedzēji gan attiecībā uz vakcinu, gan arī uz vīrusu, kuŗa dēļ tā ir radīta. Aizgājušajās brīvdienās Daugavmalā un pie Brīvības pieminekļa pulcējās visai prāvs bars cilvēku, kuŗi iebilda pret pašreizējo ārkārtas situāciju. Portāls *Delfi* ziņoja, ka krastmalā pulcējās “ap 400 cilvēku,” bet komentāros rakstīts, ka, viņuprāt, bijis krietni vairāk. Maskas šajos pasākumos bija reta parādība, nekādas distancēšanās nebija, un klātesošos uzrunāja cilvēki, kuŗi apgalvoja, ka Covid-19

vīrusa īsti nemaz nav, tā ir savzvērestība u.tml. Pagājušajā nedēļā kāda feldšere (!) timeklī izplatīja video, kuŗā viņa apgalvoja, ka masku nēsāšana esot gluži vai liktenīga bērniem, ka Ķīpsalā tiekot organizēta “koncentrācijas nometne” nepaklausīgajiem, un, ja arī Latvijā būs pieejama vakcīna, tai absolūti nevajagot uzticēties. Atkārtošu – tā bija feldšere. Slimnīcas darbiniece, un šāda attieksme! Kad par to ar visnotaļ skarbu attieksmi runāju savā televīzijas raidījumā, portālā *Facebook* kāds man atsūtīja vēstuli: “Kārlī, vai tu saproti, ko runā! Cilvēki līdz šim bija ar tevi, bet tagad tu ar savu runu par Covid afēru nodevi latviešus, esam vilušies, domājām, ka esi ar tautu. Kārlī, tu pievil tautu! Tevi nozombēja! Kauns!” Es šo cilvēku mierīgi “nobloķēju”. Mani tiešām “sajūsmīnā” indivīdi, kuŗi uzņemas runāt visas latviešu tautas vārdā! Es arī esmu daļa no latviešu tautas, un, patik tas kādam vai nepatik, es saprotu, ka patlaban situācija ar Covid-19 vīrusu arī mūsu valstī ir kritiska. Visur, kur tas prasīs, es nēsāju sejas masku un, kad būs pieejama vakcīna, es to pieņemšu. Es ticu zinātnei nevis savzvērestības teorijām un muļķībām. Turklāt, ja liela daļa Latvijas sabiedrības

atteiksies no vakcīnas, tad ar vīrusu sabiedrībai nāksies sadzīvot arī turpmāk, un vai tas ir tas, ko šie protestētāji grib?

Svētdien, 13. decembrī, Slimību profilakses centrs paziņoja, ka iepriekšējā diennaktī infekcijas apstiprinātas vēl 629 cilvēkiem, un vēl 15 no vīrusa aizgājuši Mūžībā. Veselības aprūpes sistēmā pāris dienas pirms tam izsludināta ārkārtas situācija, galvenokārt tāpēc, lai iestādēm būtu elastīgākas iespējas attiecībā uz darbiniekiem – atsaukt pensionētos ārstus un medmāsas atpakaļ darbā, atcelt atvaļinājumus u.tml. Patlaban infekciju skaits turpina pieaugt lēcienveidīgi, un gandrīz vai garantēti pēc pāris nedēļām skaits pieaugs, “pateicoties” brīvdienu neapdomīgajai sapulcei un protestam. Valsts policija uzsākusi pāris desmitus administratīvu un kriminālprocesus, bet taujāta, kāpēc tā neatļauti lielo pūli vienkārši neizklidināja, policijas pārstāvis atbildēja, ka policija negribēja radīt lielākus nemierus un nepatikšanas, kādas pieredzētas citur pasaulē. Man tas likās sakarīgi. Idiotismu ar likumu neaizliedz. Vien gribu cerēt – ja kāds no sapulces dalībniekiem nūdien saslims un nonāks slimnīcā, viņš jutīs vismaz daļēju kauna sajūtu par to, ka viņš tur

ir pats savas muļķības pēc, kā arī lielu vainas sajūtu tāpēc, ka kādam citam viņš būs jāārstē un jāpieskata.

Lielākais notikums Latvijas politikā šogad nepārprotami bija Rīgas domes ārkārtas vēlēšanas augustā. Vispirms tās bija paredzētas pavasarī, pēc tam, kad iepriekšējo domi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nolēma atlaist. Pandēmijas dēļ aprīlī tās nevarēja sarīkot. Galvenais bija fakts, ka rīdzinieki beidzot bija parādījuši durvis *Saskaņas* un *Gods kalpot Rīgai* tandēmam, kuŗš galvaspilsētā pa savam bija saimniekojis jau vairāk nekā 10 gadu garumā. Saeima visu rudenī ir strādājusi attālinātā režīmā, arī pagūstot apstiprināt nākamā gada valsts budžetu un to pavadošo likumprojektu paketi. Un vēl – politiskā partija KPV LV pēdējo nedēļu laikā ir nonākusi uz sabrukuma robežas, jo tajā ir divas savstarpēji konkurējošas grupas un tā rezultātā visai pamatīgas jukas.

Tāds, lūk, ir bijis 2020. gads. Turēsim īkšķus, lai nākamais gads būtu krietni labāks!

Priecīgus Ziemassvētkus, mīlie lasītāji, un laimīgu Jauno gadu. Tiksimies atkal nākamgad!

Aizvadīto gadu vērtējot

Aizslēgtās pasaules piezīmes 2020. gads vienkārši *nozūmēts...*

ĢIRTS SALMGRIEZIS no Briseles

Šis Ziemsvētku laiks pienācis pavisam divaini, gads vienkārši ir *nozūmēts*, dažādās satikšanās *zūmēšanas* platformās aizgājusi virtuālā dzīve, un joprojām grūti pateikt, kad dzīve atgriezīsies ierastās slīdēs un vai neizcelsies nemieri, protesti. Un kā dažādi biznesa spēši savilkt finanču galus kopā? Bet, vai tas mums var nozagt Ziemsvētku gaidīšanas prieku? Briselē svētku egle skaista izrotāta *Grand Place* – Lielajā laukumā, tikai to var apskatīt ar masku, laukumā arī smēķēt nedrīkst, tāpat nedrīkst ieturēt malīti, jo vienā no nedēļas nogales dienām cilvēki te plūda straumēm. Daudzi bij vienkārši noguruši no mājās sēdēšanas, un, tāpat kā pēc pirmā izolācijas laika, beļģi pārpildīja bārus un restorānus, tāpēc tie slēgti. Toties dižkaites statistika Beļģijā krietni kritusies, un redzēs, kas notiks pēc Ziemsvētkiem, kad cilvēki atkal satiksies.

Beļģijas valdība vīrusa apkarošanai ir piegājusi diezgan radoši. Ja mājās tiek ielūgti četri viesi, tad tikai viens no viņiem ir izmantot namatēva labiercības. Ja pārējie vēlas doties uz tavu *ķemertīņu*, tad jādodas mājās. Punkts. Tad jābeidz svētku ballīte.

Šajā laikā aktuāls bija kļuvis jautājums, vai daļa sabiedrības ir kļuvusi viedāka nekā no prognozēja dažādi filozofi un eksperti. Manuprāt, īsti nav piepildījušās ekspertu prognozes par izmaiņām sabiedrībā. Daudzi nav īsti mācījušies pieticību, jo-

projām godā ir patērētāju kults, par mūsdienu svētnīcām un tempļiem ir kļuvusi veikali, iepirkšanās centri. Nevaru vien saprast diskusijas un satraukumus Latvijā par to, ka nedēļas nogalē nevar nopirkt alkoholu. Beļģijā, piemēram, nepārtikas veikali bija ciet vairāk nekā mēnesi. Un nedzirdēju nevienu beļģu sievieti vai arī vīrieti sūdzamies par apģērba trūkumu. Pirms veikalu slēgšanas bija iespēja iegādāties nepieciešamās lietas vai pasūtīt tās internetā.

Taču man bija savs "eposs" ar iepirkšanās internetā. Tas nebija "Lāčplēsis", "Eposs par Gilgamešu", "Kalevdēls" vai "Iliāda" – tas bija eposs par grilu. Manā dzīvē bija ienākusi varoņpoēma, eposs ar nosaukumu "Grilliāda", kas pēdējo nedēļu laikā turpina attīstību, pilnveidojoties ar jauniem pārsteidzošiem pavērsieniem, nervu galus kutinošiem nospriegojumiem. To var saukt arī par reālteiku – gada izskaņā Briselē.

Viss aizsākās pavisam mierīgi, kādā paklusā rudens novakarē, kad mani draugi no digitālajam aprindām pamudināja pasūtīt no tīmekļa tiešsaistē jaudīgu elektrisko grilu, kas gaļai un dārzeņiem piešķir pavisam citādu kvalitāti. Parasti esmu diezgan piesardzīgs ar iepirkumiem no dažādām vietnēm, aplikācijām, jo atšķirībā no maniem digitālajiem draugiem negribu visu dzīvi vienkārši leļupielādēt no klēpjatora. Vai laulības līgumu, piemēram, apstiprināt

Autors Šajos Ziemassvētkos

viedtālrunī... Nelieģšos, dažkārt grību izbēgt no virtuālās dzīves un dažkārt gribas arī simbolizēt pagājušo gadsimtu. Taču dižkaite tevi, gribot vai negribot, ierauj *zūmēšanas* platformās, atālinātos iepirkumos, attiecībās, sarunās...

Mana "Grilliāda" sākās daudzsološi. Tika solīts grils jau pēc dažām dienām. Bet nebija – itin nekā! Tad tika pakots un pakots, vests pa dažādiem lielceļiem un mazceļiem. Trīs reizes – ik pa četrām stundām, kā tas tika oficiāli izziņots, gaidīju pastnieka zvanu pie durvīm, reizēm pat pieklusinātas mūzikas pavadijumā, kas mijās ar čurkstošo kamīnsveces liesmiņas sprēgāšanu, lai tikai dzirdētu vienīgi "augstā sūtņa" zvanu pie namdurvīm. Ne vēsts, ne miņas... Vienā brīdī notika kas negaidīts. Mans sūtījums tika atstāts kāpnu telpā pusdienlaikā, lai gan biju samaksājis papildus naudiņu par sūtījumu transportēšanu pēc darba laika. Atverot paku, manas acis izpletās kā Ēģiptes piramīdas un elpa aizrāvās kā maratona finišā... Saņēmu – divas rotaļlietas, kas domātas mazuliem vecumā līdz pieciem gadiem! Un ko nu mazuli darīs pie svētku eglītes ar manu grilu? Par ikdienas rutīnu bija kļuvusi sazināšanās ar kompānijas sūdzību nodaļas operatorēm. Jāteic – zelta meitenes, stipri turējās pretim maniem kritikas vilņiem, tikai brīžiem pats iedomājās, kā no neskaitām sūdzībām mentāli atkopjas, attīrās glancēto balsu īpašnieces, jo, iespējams, es ne pirmais, ne pēdējais nokaitinātais klients. Tika rasts risinājums,

nosūtot grilu uz krāsu veikalu, kas atrodas manā Meža rajonā. Tad sākās "Grilliādes" otrā daļa. Aizdevos uz veikalu, bet izrādās, ka biju veikala darbinieku iztraucējis pusdienlaikā, kas bija sācies pirms piecām minūtēm. Palūdzu, vai tiešām nevar izsniegt manu sūtījumu. Esmu to gaidījis ilgi, ilgi. Nelīdzēja mana lūdzošā un pazemīgā seja... Tad saņēmu pretim tādus vārdus, kas dažu sekunžu laikā izārdīja pa visām vilēm mīļās Briseles vienreizīgo šarmu un nomāleja to tik netīru un rupju! Arī pēc pusdienlaika izrādījās, ka paciņa nav atceļojusi uz krāsu veikalu.

Tomēr "Grilliādes" trešā daļa šķita cerīgāka – ar sirdi pukstošo vēsti par lielo finālu. Bija atsūtīts vēstījums, kad precīzi beidzot ir piegādāts sūtījums uz krāsu iepirkumu noliktavu, lai gan biju zelta operatorai norādījis par apkalpošanas kvalitāti šajā krāsotavā. Viesojoties atkal šajā sūtījumu vietā – ne miņas, ne ziņas par manu grilu. Eposs "Grilliāda" turpinās... Oficiāli bija izziņota grila meklēšana. Jā, esmu pamatīgi izgrilēts šajā neprofesionālā servisa labirintos. Taču kompānija beigās paziņoja, ka grils ir aizsūtīts atpakaļ, un veikals ir atceļojis uz pieņemti. Bet kas gan ir viens grils salīdzinājumā ar mūžīgo sveces gaismu Adventes vainagā? Tas man nav sagandējis Ziemsvētku gaidīšanas īpašās izjūtas.

Ja manā dzīvē bija varoņpoēma ar grilu, tad Eiropas institūcijās tāda bija spēcīgi iezīmēta cīņa par naudu.

Viena lieta, kas vieno visus politikas līmeņus, ir Eiropas izmantošana savā labā. Dažādos

preses izdevumos bieži lasu stāstus par jaunatklātiem ceļiem, tiltiem, skolu remontiem. Fotografiem lepni pozē pašvaldību vadītāji, kuŗi ir piedalījušos daudzo projektu īstenošanā. Taču šajos brīžos bieži vien tiek aizmirsts pateikt *paldies* vai pieminēt Eiropas Savienības iespējas, iegūtos finanču resursus. Tas liekas pašsaprotami, ka Brisele dod, un mums tas pienākas. Līdzko sākas diskusijas, ka Latvija varētu iegūt mazāk naudas no kopējā Eiropas Savienības budžeta, tā neapmierinātību pauž, piemēram, kādas lielākas pašvaldības vadītājs Latvijā, kuŗš bieži vien savā publiskajā retorikā ir negants, kritisks par kopējo sadarbību Eiropas Unijā.

Vēl pavisam nesēn pandēmijas sākumā Itālija smagi kritizēja ES – par palīdzības nesniegšanu. Lai gan bija pamatoti, tomēr veselības aprūpe ir katras dalībvalsts pārziņā, un tā nav kopējā ES kompetence. Kad vasarā tika sadalīta palīdzības nauda ES valstīm, lai atkoptos no ekonomiskās krīzes, tad tas šķita pašsaprotami, bet vai mēs dzirdējam lielu *paldies*, piemēram, no tās pašas Itālijas? Manuprāt, Eiropas izmantošana savā labā ir ļoti sena pandēmija, kas izplatījusies gandrīz vai no pašiem savienības pirmsākumiem. Jēdzienam – *vairāk naudas* nav nacionālo robežu. Reizēm vēlētos, lai vietējie un nacionālie politiķi uzsver un atgādina ES iespējas, dalības ieguvumus, jo viņi ir vistiešākajā saskatē ar saviem vēlētājiem nevis es un pārējie *citplanētieši* no Briseles.

Aktuāls jautājums, kā mainīsies politiskie procesi, vai kritīs valdības vairākās valstīs? Tā ir vēlētāja atbildība. Ja izvēle veidojas vien pēdējā mirkļa iespaidā, ja vēlēšanas uztveram tikai kā šovu, tad rezultāts var būt arī neprognozējams. Arī šajā pandēmijas laikā cilvēki bieži vaino valdību, bet – cik paši esam gatavi ievērot noteikumus? Tiek izmantots arguments, ka Latvijā varētu būt dzīve kā Zviedrijā. Bet jautājums – vai mēs pašī esam gatavi maksāt tik augstus nodokļus kā Zviedrijā, nevis pie pirmās izdevības censties apmānīt valsti? Es teiktu – politikas process ir kopsadarbība. Ja arvien vairāk mazināsies plaisa starp *mēs un viņi*, tad Latvija veidosies par vēl labāku vietu uz šīs planētas. Ir ļoti jau daudz kas sasniegts, un arī paveiktais jānovērtē atzinīgi! Man nav ne mazāko šaubu, un es tikai varu piekrist teicienam, ka Latvija ir izdevusies valsts, par spīti dažādām grūtībām un veicamiem darbiem, kas mums vēl priekšā! Viss ir tikai un vienīgi mūsu pašu rokās!

Bet pāri visam – Ziemsvētku gaidīšanas prieks, jo beidzot taču ir jānotic brīnumam, ka pasaule atbrīvosies no vīrusa un dižkaite paliks kā sliktis vēstījums vēsturei par 2020. gadu!

Lai mums visiem laba veselība 2021. gadā!

Laiks apstāties, novērtēt, pateikties...

KRISTĪNE SAULĪTE, PBLA priekšsēde

Par to, cik neparasts un negaidītu pārmaiņu pilns ir bijis šis gads, ir runāts daudz. Šai reizē negribas piesaukt aizvadītā gada grūtības, bet pieminēt visu to labo, kas ir noticis, un par ko varam no sirds būt pateicīgi.

Šis gads mums ir devis daudz iespēju iemācīties ko jaunu, piemēram, ātri un viegli sarunāties un tikties ar tautiešiem visā pasaulē – virtuāli un ar tehnoloģisko ierīču palīdzību. Šogad sastapts tik daudz bezgala interesantu un dažādu ļaužu, ar kuriem agrāk, mūsu "ierastajā" ikdienā tikties nav bijis iespējams. Krīzes laikos, iespējams, reizēm neapzināti mēģinām meklēt drošību. Viens no mūsu esības drošajiem balstiem ir – kultūra. Tā ir saistviela jeb "time", kas ir vienmēr vienojusi un turpina vienot mūsu tautu visā pasaulē.

Šopavasir bija nepieciešams meklēt pozitīvus risinājumus, kā virtuāli vienā platformā apvienot mūsu sabiedrības aktīvākos ļaudis pasaulē, un PBLA nāca klajā ar iniciatīvu izveidot semināru platformu tīmeklī ar vienojošu tēmturi #Kultūranepadodas.

Turpinot attālinātās sarunas ciklā #Kultūranepadodas, oktobrī uzaicinājām filozofus un folkloristus Māru Mellēnu īpašā seminārā runāt par Dziesmu svētku tradīciju. Sekoja semināri par jauniesu 2x2 kustību pasaulē un seminārs par to, kā jau 40 gadus attīstās unikālā pasaules latviešu ģimeņu kustība 3x3.

Ļoti saistošs ciklā #Kultūranepadodas bija Latvijas Etnografiskā Brīvdabas muzeja nodaļas vadītājas, etnografe *Dr. hist. Aijas Jansones* vadītais seminārs par tautastērpu valkāšanas aktualitātēm. Īsi pirms Ziemsvētkiem, 17. decembrī, pulksten 14 pēc Latvijas laika ciklā #Kultūranepadodas notika muzeja Krājuma nodaļas vadītājas Dainas Kraukles vadītais seminārs par latviskajām rakstu zīmēm. Savukārt nākamgad, svētdienas, 24. janvāra vakarā pulksten 18 pēc Latvijas laika notiks seminārs par Jāņa Kalniņa operas "Hamlets" gaidāmo jauniestudējumu Latvijas Nacionālajā operā un Latvijas Nacionālās operas ģildes aktivitātēm šai jomā. (Dalībai šajos #Kultūranepadodas semināros iespējams pieteikties, rakstot uz e-pastu pbla@pbla.lv)

Pasaules Brīvo latviešu apvienības valde Covid-19 pandēmijas dēļ šogad 2. un 3. oktobrī pirmoreiz sasauca savu gadskārtējo valdes sēdi attālināti – Zoom platformā. Sēdes pirmās dienas norise bija publiski pieejama, un uz to tika aicināti visi interesenti, kas varēja vērot sēdi tiešraidē no dažādām pasaules malām. Sēdes otrā diena bija veltīta apvienības dalīborganizāciju pārskatiem, nākotnes izaicinājumiem, budžetam un rezolūcijām. Bija ļoti saviļņojoši, ka Valsts prezidents Egils Levits izvēlējās PBLA valdi un latviešu organizēto sabiedrību ārzemēs uzrunāt nevis no Rīgas pils, bet no PBLA biroja Rīgā, atkārtoti uzsverot, ka latviešiem, kuri dzīvo ārpus Latvijas, ir ļoti svarīga loma Latvijas valstī – gan politiski, gan ekonomiski, gan kulturāli.

19. novembrī PBLA aizvadīja ikgadējo Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumu (PLEIF), kas šogad notika Rīgā – atkal ar Ārlietu ministrijas un PBLA sadarbības partneru atbalstu. Forums, kuram bija pieslēgusies gandrīz divtūkstoš klausītāji un skatītāji no 25 valstīm pasaulē, notika tiešsaistes formātā. (Par foruma norisi plašāk varējāt lasīt laikrakstu *Laiks un Brīvā Latvija* šī gada 45. numurā – *Red.*)

PBLA arī šogad ir turpinājusi administrēt Latvijas Kultūras ministrijas rosinātos projektus Dziesmu svētku tradīcijas uzturēšanai ārzemēs, kā arī Latviešu valodas aģentūras rosinātos projektus latviešu skolu tīkla atbalstam ārzemēs.

Šogad pirmo gadu PBLA administrēja Kultūras ministrijas atbalsta projektu diasporas korīem, deju kopām un amatierteātriem; kopumā finansiālo atbalstu tautastērpu, aparatūras, skatuves iekārtu un kostīmu iegādei saņēma 56 kopas visā pasaulē. Īpašs paldies **Sandrai Bondarevskai** no Īrijas par izcili rūpīgu un ļoti detālizēto darbu, palīdzot administrēt šo projektu! Priecājami, ka mums bija iespēja sadarboties, varējām iemācīties daudz jaunu nianču sekmīgā projektu vadībā.

Nākamgad PBLA koordinēs projektu latviešu diasporas organizāciju un privātpersonu arhīvu apzināšanai un kartēšanai visā pasaulē, jo īpaši pievēršot uzmanību tām arhīvu kolekcijām ārzemēs, kas ir apdraudētas, piemēram, Argentīnas latviešu draudzes arhīvs, kam pēc baznīcas ēkas pārdošanas Buenosairesā jāmeklē jauna mājvieta.

Šoruden Rīgu un Latviju saņiedza bēdīga ziņa no Sibīrijas, no latviešiem, kas mīt latviešu ciemā Augšbebras, proti, ka izdedzis viņu biedrības nams. PBLA sadarbībā ar Latvijas Kultūras ministriju un Ārlietu ministriju koordinēja nepieciešamās palīdzības vākšanu šī nama un tā iekārtas atjaunošanai, un jau gadu mijas laikā nepieciešamā summa tiks nogādāta Augšbebras.

Ziemassvētki ir laiks, kad ir prieks un lieliska iespēja pateikties par darbu un ieguldījumu visai PBLA valdei. Paldies PBLA vicepriekšsēdim **Mārtiņam Andersonam** par viņa lielo ieguldījumu Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju foruma sagatavošanā un vadīšanā! Viena no PBLA valdes pārstāvēm pēc nupat novembrī aizvadītā foruma atzina, ka Mārtiņš tikpat izcili varētu vadīt arī "Oskara" balvas pasniegšanas ceremoniju.

Paldies PBLA Kultūras fonda priekšsēdim **Jurim Keņinam**. Arī Latvijas valsts par viņa lielo ieguldījumu mūsu kultūras kopšanā un saglabāšanā Jurim šogad novembrī piešķīra augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni. Jūņa mīlestība pret mūziku nevar atstāt vienaldzīgu nevienu, šobrīd viņa domas un darbs veltīti gaidāmajiem lielajiem Dziesmu svētkiem Latvijā un ārpus tās.

Īpašs paldies Amerikas Latviešu apvienības (ALA) vadībai un komandai, vispirms jau enerģiskajam ALA priekšsēdim **Pēterim**

Blumbergam, kas vienmēr seko līdzi visiem notikumiem un aktualitātēm, un to šīnī gadā ir bijis tik daudz! Amerikas Latviešu apvienība arī šogad aktīvi reaģējusi uz visiem izaicinājumiem, sākot no Latvijas valsts drošības jautājumiem līdz pat latviskās izglītības un kultūras norisēm pandēmijas apstākļos ASV un Latvijā. Īpaši sekmīga šogad bija ALA sadarbība ar jauniešiem.

Pateicība ALA sabiedrisko attiecību nozares vadītājam **Dzintaram Dzīlnam** par lielo modrību un atbildību, sekojot līdzi likumiem un politiskajiem "vējiem" pasaulē, neraugoties uz tik bezgala dažādajām laika joslām (vidēji 15 stundu starpība starp ASV un Austrāliju), nekavējoties Austrālijas latviešu sabiedrībai tika nodota ziņa, ka jārikojas. Proti, Austrālijas federālajā valdībā skatīja Magnītska (*Magnistky*) likumu – sankcijas Krievijai. Dzintars jau bija sagatavojis vēstuli, atlika tikai nosūtīt.

Atzinība ALA Informācijas nozares vadītājam un jaunajai PBLA valdes loceklei **Tanjai Žagarei-Vitiņai**, kurās profesionālisms žurnālistikā un spēja orientēties Latvijas sabiedriskajā un politiskajā vidē ir augstu novērtēta.

Liels paldies mūsu nosvērtajam PBLA kasierim **Jānim Grāmatīnam**, kas vienmēr rūpējas par to, lai PBLA finanču lietas un darbība atbilst gan ASV valdības prasībām, gan arī Latvijas grāmatvedības noteikumiem!

Latvijas Brīvības fonda (LBF) padomes priekšsēdis **Roberts Kukainis** gādājis par finansiālo atbalstu PBLA darbībai, projektiem, semināriem, forumiem, sēdēm un biroja darbībai, nepieciešamās finanses – LBF līdzekļus – ieguldot pārdomātos fondos, lai pēc iespējas nodrošinātu šo līdzekļu izsvērtas pelnīšanas iespējas. Paldies Robertam par atbalstu un sekmīgo sadarbību!

Liels paldies Latviešu Nacionālajai apvienībai Kanadā (LNAK)

Maruta mūs visus iepriecinājusi ar savu devumu mūzikā – ar izcilo solo partiju kopkoņa koncertā dziesmā "Manā sirdī" un latviešu svētdienas skolas bērnu koņa vadību aizvadītajos Kanadas latviešu dziesmu un deju svētkos Toronto.

Eiropas Latviešu apvienībai (ELA) un tās vadībai šis gads ir bijis pilns izaicinājumu, pielāgojoties jaunajai realitātei – darbībai digitālajā vidē. ELA valdes priekšsēde **Elīna Pinto** īpaši aktīvi paudusi viedokli daudzās ar likumdošanu saistītās valsts institūciju sēdēs, piemēram, iestājoties par dubultpilsonības pieļaušanu ar Latviju Izraēlā un Gruzijā. Savukārt **Justīne Krēslīna** no Zviedrijas nāca ar savu iniciatīvu PBLA 2020. gada balvai. PBLA valdes locekle no Lielbritānijas **Karolīna Zobens-East**, tāpat kā viņas māte, mums visiem ļoti pazīstamā diriģente **Lilija Zobens**, aktīvi darbojas turienes latviešu kopienā, vienojot dažādas latviešu paaudzes kopīgam kultūras darbam.

Austrālija un Jaunzēlande šīnī gadā pasaulē ir tikušas īpaši pamānītas un ievērotas ar striktajiem pandēmijas piesardzības pasākumiem, tomēr tas nebūt nenozīmē, ka latviešu sabiedrības darbs tur būtu apstājies. **Jānis Čecīns** ir aktīvi iesaistījies daudzajos, ar kultūru saistītajos virtuālajos pasākumos gan Austrālijā, gan Latvijā, gan Sidnejas latviešu teātra viesizrādēs, arī Diasporas konsultatīvās padomes darbā Latvijā. Savukārt Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) priekšsēdis **Jānis Grauds**, tāpat kā viņa priekšteči, ir turpinājis iestāties par Latvijas vēstniecības Austrālijā nepieciešamību, gan arī šī gada noslēgumā gādājis par LAAJ vadības grupu nodošanu nākošajam LAAJ prezidijam Adelaidē, Dienvidaustrālijā.

Paldies Dienvidamerikas un Karību latviešu apvienības priekšsēdei **Renātei Albrehtai** par latviešu sabiedrības vienošanu kopīgam darbam Dienvidamerikā, jo īpaši Brazīlijā, šogad izveidojot latvisko Jāņu tradīciju rokasgrāmatu portugāļu valodā, kā arī apzinot visus latviešu arhīvus Dienvidamerikā.

Atzinība Krievijas Latviešu kongresa ilggadējai priekšsēdei **Laumai Vlasovai**, kas gādājusi par Krievijas latviešu biedrībām, iestājoties par Latvijas pilsonības saglabāšanu, vārda brīvību un mūsu izglītības un kultūras uzturēšanu Krievijas latviešu kopienās! Šie darbi kļuvuši aizvien sarežģītāki tur ilgi pastāvošās autoritārisks politikas un birokrātijas dēļ.

Paldies manam izcilajam atbalstam PBLA birojā Rīgā – **Raitam Eglītim**, **Jānim Andersonam** un **Lorai Eglei**, kuri vienmēr strādā kā visatbildīgākā komanda, visaugstāk turot rūpi par tautiešiem, latvietību un Latviju!

Noslēgumā aicinu ikvienu būt atbildīgiem un turpināt būt kopā domās un darbos arī Jaunajā, 2021. gadā, lai mums visiem skaists un gaišs cerībām piepildīts šis Ziemsvētku laiks!

Sirsniņš paldies ALA kultūras nozares līdzšinējai vadītājai **Līgai Ejups** par enerģiju un dedzību, ar kādu viņa strādājusi latviskās kultūras labad – jo īpaši par Latvijas valsts simtgades mājaslapas izveidi un simtgades pasākumu organizēšanu ASV!

Pateicība ALA nozares "Sadarbība ar Latviju" vadītājai **Kaijai Petrovskai**, šai gadā koordinējot Amerikas latviešu sabiedrības palīdzību Latvijas ģimenēm datoru iegādei attālinātā mācību procesa nodrošināšanai!

Liels paldies izcilajai ALA Izglītības nozares vadītājai, PBLA Izglītības padomes loceklei un jaunpienācējai PBLA valdē **Elisai Freimanei** par viņas redzīgo skatu uz latviešu skolu un skolotāju aktuālajām vajadzībām ārzemēs, sekojot līdzi izmaiņām un uzlabojumiem virtuālajā mācību vidē!

un tās prezidentam **Andrim Kešterim** ar komandu – Kanadas latviešu organizētās sabiedrības lielākais pienesums aizvadītajā gadā bijis Latvijas drošības jomā, sadarbojoties ar NATO spēkiem, ar Kanadas parlamentāriešiem un valdību, kā arī strādājot kopā ar baltiešiem un ukraiņiem un sadarbojoties ar šo valstu vēstniecībām Kanadā, esot modriem attiecībā uz dezinformāciju un Krievijas "maigās" varas ietekmi.

Paldies **Elitai Pētersonei**, kas jau otro gadu ir PBLA Izglītības padomes locekle, nenogurstoši gādājot par Kanadas latviešu skolām un to attīstību un izaugsmi!

Ar gandarījumu šoruden PBLA valdē uzņēmām **Lindu Marutu Kronbergu**, jauno LNK viceprezidenti. Maruta nāk no sabiedriski aktīvas ģimenes, arī viņas tēvs savulaik bijis PBLA valdē.

MĀRIS
BRANCIS

Vēl tikai dažas dienas, kad saule mūs apspīdēs arvien mazāk, saīsinot gaismas ilgumu, tad jau atkal lēni, bet spītīgi diena stiepsies arvien garāka. Sākumā tikai pa minūtei, taču pamazām arvien straujāk. Tuvosimies atkal pavasarim, kad viss plaukst, zeļ un priecē sirdi. Līdz tam ir vērts apstāties un paraudzīties, kāds tad ir bijis aizvadītais gads.

Vai patiesi 2020. gads iesākās tāpat kā visi iepriekšējie? Tagad jau gandrīz vai negribas ticēt šādam apgalvojumam! Taču nav vārdam vietas: tā bija – pulcējāmies gan ģimenes lokā, gan draugu pulkā, sveicām tuvus un tālus, satiekoties aci pret aci, apskāvāmies, bučojuāmies, vēlējām skaistu, bagātīgu un radoši krāšņu gadu. Tiesa gan, kaut kur visai tālu kā viegla ēna parādījās nelaimes priekšvēstneši. Taču mēs tiem nepievērsām uzmanību – sak, tie taču uz mums neattiecas, tas notiek kaut kur citur, mēs jau esam pasargāti no jebkādas likstas. Tā domājam un līksmi gājām savu ceļu, apmeklējām koncertus, teātra izrādes, iegriezāmies muzejā, kalām nākotnes plānus.

Kā neiesi uz muzeju, ja Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā gadu mijā un vēl ilgi pēc tam varējām skatīties krāšņo tekstilmākslinieces Edītes Pauls-Vīgneres gobelēnu izstādi “Kafijas kantāte”, godinot viņu 80 gadu jubilejā? Kā neiesi skatīties tik pamatīgo grafikas meistara Richarda Zariņa 150. dzimšanas dienas izstādi? Mākslinieks tik ilgi bija sunīts un apiets, slēpts un aizmirsts, kaut arī meistar Latvijas labā bija darijis tik daudz, radīdams gan naudas zīmes, gan pastmarkas, gan slaveno, leģendāro “Mildu” – pieclatnieku. Tagad jubilejas reizē R. Zariņa devums beidzot atklāts visā spožumā un nozīmībā. Vēl pietiekami sviniņi tika atvērta Džemas Skulmes piemiņas izstāde Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā, atgādinot par šīs gleznotājas un visas viņas dzimtas ieguldījumu latviešu mākslā.

Tad kāda zīmīga vēsts – izstāžu zāle “Arsenāls” kopš 24. februāra ir aizvērusi durvis, lai pēc gadiem atkal greznotos visā krāšņumā, atjaunota un rekonstruēta. Par to mēs sapņojām jau tad, kad šo ēku saņēmām no padomju armijas un sākām apsaimniekot. Tad maz kas izdevās – ēku gan piešķīra, bet naudu iedot piemirsa. Beidzot pēc vairāk nekā 30 gadiem šis sapnis, cerams, īstenosies.

Kā jau minēju, tika kaldināti arī nākotnes plāni. Avīze *Laiks* ar Līgu Kovtunu priekšgalā izmantoja to, ka Latvijas Kultūras ministrija pasludināja par vienu no prioritātēm latviešu diasporas darbības dokumentēšanu, arhīvu liecību vākšanu un nodošanu valsts glabāšanā, tāpēc redakcija jauno gadu sāka ar lielsku iniciatīvu – radīt šajā lietā praktisku palīgu ikvienam ieinteresētam cilvēkam un biedrībām. Izsūtījām uzaicinājumus visiem Latvijas muzejiem un

Edīte Pauls-Vīgnere pie saviem darbiem

bibliotēkām, kas nodarbojas ar arhīvu vākšanu, atsūtīt savus apsvērumus un priekšlikumus, ko tie katrs vāc un kolekcijonē un ko gaida no tautiešiem citās zemēs. Daļa iestāžu atsaucās un to atbildes tika arīdzan *Laikā* publicētas. Tagad pienākusi ziņa, ka ALA Kultūras fonds atbalstījis šo priekšlikumu un nākamgad tiks izdots šis ceļvedis grāmatas formātā.

Vēl februāri paspēja skaļi izskanēt 22. starptautiskais ledus skulptūru festivāls Jelgavā, kad drīz vien *covid-19* piemeklēja arī Latviju. Viss tika slēgts, un cilvēki iedzīti savos dzīvokļos. Tas ļāva pētniekiem un rakstniekiem mierīgi piesēsties pie datoriem un rakstāmgaldiem un nodoties rakstu darbiem. Šī piespiedu noslēgtība iemācīja draudzēties ar datoru un tā piedāvātajām iespējām, viena no tām – sazināties attālināti. Skaisti, taču klātbūtnes efekts ir tik nepieciešams, gaidīts, priekpilns. Kad, vasarai tuvojoties, pamazām atcēla ierobežojumus, bija tik patīkami iegriezties galerijās un muzejos un baudīt mākslu klātienē. Vai iepriekš spējam iedomāties, ka būs tik neparasta situācija: krāšņi ar publiku atveram izstādi un pēc pāris stundām to slēdzam? Tās tas notika galerijā *Art Platz*

Rīgā, Alberta ielā, kad tikai vienu dienu mēs Latvijā iepazīnāmies ar kalifornieša Jāņa Krišāna darbu izstādi, nopriecājamies par izstādes katalogu, noklausāmies burvīgu koncertu, un ar to arī viss beidzās.

Un tad jau maiss bija atrauts vaļā. Nepārtraukti cits pēc cita notika koncerti, teātra izrādes un izstādes. Mēs priecājās kā mazi bērni, saņemot ilgi gaidīto un kāroto rotaļlietu. Beidzot durvis vēra vaļā Jāzepa Pīgožņa

balvas izstāde ar ieskatu Latvijas ainavā un Ģederta Eliasa balvas izstāde par lauku tēmas atspoguļojumu Latvijas glezniecībā.

Droši vien visi uzgavilējām Lolitai Ritmanei, kad viņa ieguva Tenerifes Starptautiskā filmu mūzikas festivāla *Fimucite* konkursa sadaļas *Fimucinema* galveno balvu par labāko oriģinālmūziku par mūziku izcilajai latviešu filmai “Dvēseļu putenis”.

Pasaules latviešu mākslas centra galerija sarūpēja ņujorkieša

Skats Richarda Zariņa izstādē

Izstāde "Pavasaris Austrālijā" Cēsīs

Atskats uz 2020. gadu

Rolanda Kaņepa gleznu izstādi, iepazīstinot Latvijas skatītājus ar šo savrupo, savdabīgo mākslinieku, kas uzdod skatītājam tik daudz jautājumu, uz kuriem visi nemaz nespēj atbildēt. Septembra sākumā vēl viens pārsteigums – tika atvērta izstāde “Pavasaris Austrālijā”, parādot 27 šī tālā kontinenta latviešu mākslinieku darbus, neatšķaidot ar citu autoru opusiem.

Diemžēl sapriecājamies par agru, nenosargājām mūsu zemi, lai šī slimība tik drastiski nepārņemtu vai visu valsti. Atkal nedrīkstam sapulcēties, sarunāties klātienē ar draugiem un radiem, atkal mūs vieno *Zoom*. Nevaram nosvinēt Dailes teātra simtgadi, taču muzeji, paldies Dievam, ir atvērti un varam izbaudīt Jūlija Madernieka jubilejas izstādi Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā, Latvijas Nacionālā mākslas muzejā apmeklējama izstāde, kas 2018. gadā bija skatāma Parīzē, – “Nepieradinātās dvēseles. Symbolisms Baltijas valstu mākslā”.

Nevaru nepieminēt vēl vienu ļoti savilņojošu notikumu. Runa ir par pārdomāto, patriotisma caurstrāvoto, sirsnīgo Anitas Andersones sarīkoto apsveikumu – koncertu 18. novembra svētkos Melburnā, Austrālijā. Pat Latvijā neko tādu neviens nerādīja.

Vēl šis gads licis mums atvadīties no lieliskā dzejnieka Jura Kronberga un gleznotāja Laša Strunkes. *Laika* un *Brīvas Latvijas* redakcijā vairs nesagaidīs Silvijas Līces siltais acu skatiens, jaukais smaidis un klusā, inteliģentā balss. Un nupat mani saņiedza vēl cita sēru vēsts – mūžības ceļos devusies Astrīda Jansone, kuŗa tik burvīgi aprakstīja tos mūsu tautiešus, kas atgriezies uz dzīvi Latvijā. Pirms gadiem, kad biju aktīvs arhivists un daudz tikos ar trimdniekiem jeb, tagad jāsaka, ar latviešu diasporas pārstāvjiem, dažādos saietos te ASV, te Latvijā saskrējās ar viņu. Tādās reizēs mēs viens otram uzsaucām: “Sveiks, rīdzinieki!” Kam nu tagad ko tādu uzsaukt?! Tāds nu ir cilvēka dzīves ritums – vieni aiziet, citi nāk vietā.

Kāds man personīgi bijis man šis gads? Ļoti krāsains, izejojošs vai visās spektra krāsās. Savulaik uzrakstījūg rāmatu par mākslinieku Laimoni Mieriņu Anglijā. Viņa atraitne Ilga Mieriņa man atsūtīja daļu viņa arhīva un arī gleznas, kas bija jānodod Tukuma muzejam. Biju cerējis, ka dienasgaismu ieraudzīs sen sarakstītā grāmata par Kanadas latviešu gleznotāju Gundegu Cenni. Diemžēl man nezināmu iemeslu dēļ tas nav noticis, un nav cerību, ka līdz gada beigām šis brīnums uzplauks. Toties jau nākamnedēļ Jelgavas tipografija būs iespiedusi citu, arī sen iecerētu grāmata “Smiltis, saule, Jelgava. Starptautiskie smilšu skulptūru festivāli”.

Lai visiem nākamais gads būtu ražens un dāsns! Lai saule apspīd Jūsu ceļu!

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

Un ko nu?!

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

(Turpinājums no Nr. 47)

SNIEGA SPĒLES

Torīt es vēl biju cieši aizmigusi mūsu divstāvu gultas augšējā guļvietā, kad izdzirdu vecmāmiņas izmisuma saucienu:

“Jēzus Marija! Ir pienācis pasaules gals!”

Es atvēru acis, bet nevarēju neko saskatīt. Apkārt bija pilnīga tumsa. Mirkli arī visi pārējie bija kājās un istabā valdīja manāms satraukums. Šorīt nebija uzaususi saule!

Līdzko tētis nospieda lampas slēdzi, mēs ieraudzījām, ka mūsu istabas logu no ārpuses aizsedz biezs, balts aizkars. Vai pulksten astoņos no rīta ārā vēl nebija gaismas?

Arī paverot durvis, aina bija līdzīga. Mēs bijām ieputināti! Kaut kur tālumā tomēr varēja sadzirdēt ļaužu balsis.

Es steidzīgi saģērbos un apbrūņojosies ar lielo plastmasas šķīvi, pirmā metos rakt eju, lai izlauztos brīvībā. Kāds gādīgs kaimiņš ar lāpstu jau citīgi strādāja otrpus kupenai, kas, izrādās, pagājušajā naktī bija sapūsta tieši pret mūsu barakas sienu. Pie mājiņām laukuma pretējā pusē tik daudz sniega nebija, tomēr visa nometne bija pilnīgi balta un vienlaikus bezgala skaista.

Tajā ziemā mums sniega spēļu netrūka. Sākumā sniegs bija pārrāk mīksts un irdens, lai pa to šļūkātu. Tas nebija arī tik lipīgs, lai varētu taisīt pikas un rīkot sniega kaujas, toties tas bija ļoti piemērots alu un eju rakšanai, un slēpņu būvēšanai. Visa nometnes teritorija tūdaļ tika sadalīta. Manējā atradās starp mūsu barakas ārdurvīm un logu. Savās alās mēs ne tikai slēpāmies viens no otra, bet arī uzbrukām blakus izraktajām, un tad gāja vaļā īsts kariņš.

Jau pēc pāris dienām sniegs kļuva mitrāks un nu varējām arī pikoties. Mēs bijām sadalījušies komandās. Mēs cēlām aizsargmūrus un nocietinājumus, savēlām lielas sniega bumbas, kuras noderēja eju bloķēšanai, ja bija jāaizsargājas no pretiniekiem. Kad sniega apkārtnē sāka trūkt, mēs devāmies uz attālākām vietām, vēlām bumbas tur, cēlām tās uz ragavām un vešus vedām uz savu karalauku. Visai bieži gadījās, ka tieši šī procesa laikā mums uzbruka “ienaidnieki” un tādām reizēm bijām jau laikus sagatavojuši munīciju, ar ko atšaudīties. Es pat atceros reizi vienā vēlā vakara stundā, kad izlavījies ārā, lai pa tumsu sataisītu sniega piku rezervi nākamai dienai.

Patiesībā mūsu sniega alas bija tik siltas un mājīgas, ka negribējām tās pamest arī tad, kad bija pienācis gulēšanas laiks. Mammai tikai ar lielām mokām varēja dabūt mūs istabās. Sala apsārtušiem vaigiem, ķircinādami savus vecākus, kļaidādami un smiedamies, mēs slēpāmies no viņiem savās alās.

Dienā mēs atkal traucāmies lejā no sniega kalniņiem, slidi-

Tētis jau projām, 1947. gada 20. jūlijs Flensburgā, Andreja pirmās komūnijas saņemšanas dienā

nājāmies pa diķu un peldbaseina ledu, tie bija pilnībā aizsaluši. No šīs ziemas man vēl joprojām ir saglabājies kāds “suvenīrs” – salauztā kājas pirksta rēta.

Todien mēs bijām sarindojuši savas ragavas kalna galā, lai sacenstos, kurš ātrāk sasniegs finiša līniju kalna pakājē. Manā ekipāžā bija arī Andrejs, kas sēdēja man priekšā. Es biju izslējusi uz sāniem kājas, lai šādi stūrētu mūsu ragavas. Pusceļā jau bijām sasnieguši ļoti labu ātrumu, kad pēkšņi viena no blakus ragavām, kurā brauca lielāki bērni, izbrauca mums tieši priekšā, sagriezās ar sāniem un apstājās. Es mēģināju ar kāju viņus ātri nostumt no ceļa, lai tiktu garām, bet tā vietā aizķeros un mēs abi ar Andreju izvēlāmies no ragavām. Kāja sāpēja tik ļoti, ka nevarēju to pielikt pie zemes, un mani vajadzēja vest mājās vešus. Ar to arī šīs dienas jautrības bija galā. Es sēdēju ragavās noskumusi un apvainojusies uz likteni.

Tādu es atceros 1947. gada ziemu nometnē.

TUMSAS STUNDA

Visaizraujošākā dienas daļa nometnē bija tā saucamā “tumsas stunda”, kad elektrības taupīšanas nolūkā vakaros vismaz uz stundu tika izslēgta gaisma visā nometnē.

Skolēniem bija noteikts, ka drošības apsvērumu dēļ nevienam bērnam šajā laikā nav atļauts iziet no savas istabas. Vecāku pienākums bija mūs pie- skatīt.

kaut kam uzdūros un tad sajutu, kā mani sagrābj divas stingras rokas. Tā bija skolas direktora bargā balss, kas jautāja: “Kas tu esi?” Es sapratu, ka esmu iekūlies pamatīgā ķezā un man draudēja nopietns sods, par “tumsas stundas” noteikumu pārkāpšanu. Es klusēju. Direktors turēja mani tik cieši, ka izrauties nebija ne mazāko iespēju. Viņš aptaustīja manu galvu un manas bizes un es sapratu, ka viņš nenojauš, kas esmu. Es joprojām klusēju. Galu galā manā vecumā ļoti daudzām meitenēm bija bizes un to dēļ vien viņš noteikti nevarēja noprast, ka satvēris tieši mani.

Brīdi klusējis direktors stingri noteica, ka nākošajā rītā tieku izsaukta uz viņa kabinetu un atļaida mani vaļā. Es tūdaļ pat skriešus metos projām.

Tonakt man bija grūti aizmigt un nakts pagāja visai nemierīgi, tomēr nākošajā rītā nekā nenotika.

bija jāatzīstas, ka ir vai nav pārsteigta.

Dienā, par kuru jums stāstīšu, vedēja biju es. Mēs gājām līdz nonācām pie dziļas, stāvas, pamestas grants bedres. Lai spēli padarītu aizraujošāku, es liku Guntai spert uz priekšu vēl vienu soli, domādama, ka viņa to darīs ar kreiso kāju, kas atradās tālāk nost no grants bedres malas. Tā vietā Gunta spēra milzu soli ar otru kāju un jau nākošajā brīdī, joprojām cieši turēdamās kopā, abas vēlāmies zemē pa stāvo nogāzi.

Kad bijam noripojušas lejā, kādu brīdi sēdējam pilnīgā kļūsumā. Es biju tik apjukusi, ka nezināju, ko sacīt, un vēl jo mazāk – ko darīt. Tad Gunta norāva apseju no acīm un man par lielu pārsteigumu sacīja: “Silvija, šis bija lielākais un negaidītākais pārsteigums manā dzīvē!”

Es jutos ļoti atvieglota, taču pieņemu, ka Gunta nevarēja no-

Es otrajā rindā pirmā no kreisās, blakus draudzene Rita. Mīrvika, 1946. gads

PĀRSTEIGUMS

Mēs vēl joprojām bijām Mīrvikas (Mīrwick) DP nometnē. Kopā ar Guntu spēlējām pašu izdomātu spēli “Pārsteigums!” Pēc noteikumiem vienam spēles dalībniekam tika aizsietas acis un otram viņš bija uzmanīgi jāved un jābrīdina, ja ceļā ir kādi šķēršļi vai, piemēram, pakāpieni. Parasti tas notika tā, ka gājām cieši blakus, sadevušās rokās soļojot vienā ritmā. Kad bijam sasniegušas kādu interesantu vai neparastu vietu, tad tai, kurai acis bija aizsietas, vajadzēja uzminēt, kur atrodamies. Pēc tam apsejs tika noņemts un vestajai

vērtēt kritiena iespējamās briesmas tieši tāpēc, ka viņai bija aizsietas acis. Es pati gan jutos ne tikai nobijusies, bet arī uztraukusies. Gunta taču kritot varēja sevi savainot, un tā noteikti būtu bijusi mana vaina. Paldies Dievam, mēs toreiz tikām cauri vien ar nobrāztiem ceļgaliem un elkoņiem, kam vecāki nepievērsa nekādu uzmanību.

Spēles nosaukums “Pārsteigums!” šoreiz bija pilnībā attaisnojies savu nosaukumu, jo pārsteigtas bijām abas, iespējams, ka es pat vairāk nekā Gunta.

(Turpinājums sekos)

VIESTURS SPRŪDE (Latvijas Avīze)

Andrievam Ezergailim – 90

10. decembrī 90 gadu jubileja latviešu vēsturniekam Andrievam Ezergailim – ievērojamākajam Latvijas holokausta vēstures pētniekam ar pasaules vārdu, ap 10 grāmatu un vairāk nekā 150 rakstu un recenziju autoram, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalierim.

Savu holokausta Latvijā vēsturotā pētījumu tiešuma dēļ Andrievs Ezergailis ne vienmēr ticis labi uztverts kā trimdas, tā Latvijas sabiedrībā, īpaši aizv. gs. 90. gados, tomēr vienmēr bijis un ir autoritāte Latvijas vēstures Otrā pasaules kara perioda, sevišķi holokausta jautājumos. “Andrievam Ezergailim patīk izaicināt, un labi, ka tā. Jo izaicinot viņš liek pārdomāt, pārvērtēt un iespējami tuvoties tam, ko pilnībā nekad nesasniesim, – patiesībai,” par viņu raksta Latvijas Okupācijas muzeja valdes priekšsēdētājs Valters Nollenorfs.

A. Ezergailis pielicis roku arī nule kā apgādā “Latvijas Mediji” tapušajai grāmatai “Viktora Arāja tiesas prāva”, kam rakstījis ievadvārdus, un arī grāmatas materiāls Latvijā nonācis, pateicoties viņa aizrautībai un nesavtībai. “Viktora Arāja tiesas prāvas” redaktors Uldis Neiburgs, kam veicies iepazīties un sastrādāties ar šo vīru kā Latvijā, tā ASV, par viņu saka: “Daudzās klātienēs un neklātienēs disku-

sijās par holokausta un citiem Latvijas vēstures jautājumiem A. Ezergailis vienmēr pratis saglabāt savu stilu un domas asumu. Atšķirībā no vairākiem citiem vēsturniekiem A. Ezergailis nekad nav vairījis asus polemikas, kas dažreiz varbūt likusies pārāk skarba viņa oponentiem vai sagādājusi zināmas neērtības arī viņam pašam, tomēr vienlaikus veicinājusi tālāku domu apmaiņu par nozīmīgiem un pretrunīgiem vēstures jautājumiem. A. Ezergailis vienmēr ir atvērts, izpalīdzīgs un ar pozitīvu skatu uz dzīvi tendēts cilvēks. Esmu viņam pateicīgs par sadarbību un draudzību daudzu gadu garumā. Viņa personība man ļoti nozīmīga gan kā paraugs vēstures pētniecībā un rakstniecībā, gan kā sirsnīgs un labestīgs cilvēks, kuŗu es ļoti cīenu un vēlu visu to labāko.”

Andrievs Ezergailis piedzima 1930. gada 10. decembrī Jēkabpils apriņķa Rītes pagasta pienotavas vadītāja ģimenē. Vecāki Sēlijā 20. gadu beigās bija ienākuši no Ziemeļvidzemes puses. Viņa tēvs bija agrākais sarkanais latviešu strēlnieks. Otrā pasaules kara nogalē, 1944. gadā, A. Ezergailis kopā ar ģimeni devās bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc “dīpišu” nometnē pavadītiem gadiem Ansbachā, Bavārijā, 1949. gadā pārcēlās uz ASV, kur

Foto: Uldis Neiburgs

dzīvo joprojām. Lidzīgi daudziem latviešu trimdiniekiem, arī nākamais profesors sākumā pelnīja maizi ar mazkvalificētu darbu, strādājot fermā, par trauku mazgātāju. 50. gados Ezergailis iestājās Mičiganas universitātē, turpināja studijas Ņujorkas

universitātē, kur 1968. gadā arī ieguva vēstures doktora gradu, paralēli strādājot par mācībspēku Ņujorkas štata Itakas kolledžā. Darba gaitas tajā viņš pabeidza kā profesors.

A. Ezergailis sākotnēji specializējās Krievijas un modernās Eiropas, kā arī Otrā pasaules kara vēsturē, bet 80. gadu otrajā pusē pievērsās nacistu iniciētā

un organizētā holokausta norisēm vācu okupētajā Latvijā, atgādinot trimdai un tāpat daudziem Latvijā neērtas patiesības. A. Ezergailis bija vienīgais latviešu vēsturnieks, uz kuŗa viedokli jau 80. gadu beigās Atmodas notikumu un PSRS sabrukuma sakarā sāka atsaukties ASV laikraksti.

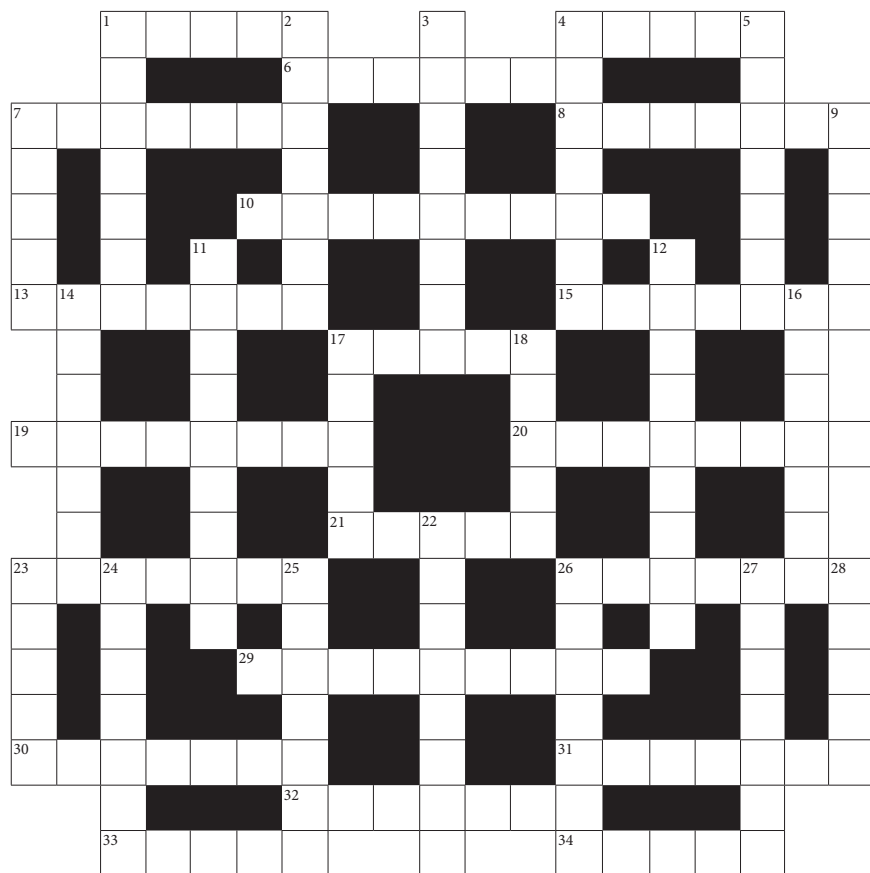
Vienlaikus A. Ezergailis zināšanas, viedoklis un autoritāte kļuva nenovērtējami, kad 90. gados sākās Krievijas propagandas uzbrukumi Latvijai un vajadzēja atspēkot arī Rietumos aprītē esošos pārspilējumus. Piemēram, ka holokausta Latvijā bijis pašu latviešu iniciatīva. Krievijas propaganda joprojām operē ar PSRS laiku apgalvojumu, ka kara gados Latvijā no Rietumeiropas esot ievesti un nogalināti 300 tūkstoši ebreji.

A. Ezergailis, balstoties Vācijas arhīvu dokumentos, jau pirms pārdesmit gadiem konstatēja, ka nacisti Latvijā ievēduši ne vairāk kā 22 tūkstošus ārzemju ebreju, kas nogalināti 1941. gada nogalē Rumbulas un Biķernieku meža akcijās. Protams, tas bija prātam neapmierams noziegums, taču kādam to “vajadzēja” vēl palielināt vairāk nekā 14 reizi! Var sacīt, ka jubilāra pētījumi ļāvuši mums un arī rietumniekiem paraudzīties uz holokaustu Latvijā “bez sovjetu brillēm”.

Lai turas veselība un spars, cienijamo profesor!

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Līmeniski. 1. Pilsēta Krimas pussalā. 4. Alkoholisks dzēriens. 6. Pilsēta Šveicē. 7. Kažokzvēru mednieki Ziemeļamerikā. 8. Apdzīvota vieta Raunas novadā. 10. Debess ziemeļu puslodes zvaigznājs. 13. Upe Dienvidamerikā. 15. Mechanikas nozare. 17. Krāsa matu krāsošanai. 19. Piesauļe. 20. Saprāpības caurstrāvota pasaules uztvere, tieksme pēc skaistā, nesasniedzamā. 22. Pūču dzimtas putns.

23. Divdīgļlapju klases augs. 26. Metalla nauda. 29. Balle, kuŗas dalībnieki ierodas maskās un īpašos tērpos. 30. Pilsēta Brazīlijā, osta pie Atlantijas okeana. 31. Medicīniska iestāde. 32. Vinogu šķirne. 33. Uzstāšanās vieta cirkā. 34. Tēls J. Štrausa operē “Sikspārnis”.

Stateniski. 1. Pilsēta Polijas dienvidos. 2. Valstu apvienība. 3. Aizbildne, aizgādne. 4. Budistu svētnīcas. 5. Lielas lapsenes.

7. Kolektīvs darbs bez atlīdzības. 9. Gatve. 11. Richarda Vāgnera opera. 12. Sanitāri pasākumi lipīgu slimību izplatīšanās novēršanai. 14. Vizuālās mākslas veids. 16. Pilsēta Polijā, Vislas krastos. 17. Divmastu buru kuģis ar taisnām burām abos mastos. 18. Saules dievs seno ēģiptiešu mitoloģijā. 21. Valsts Vidusamerikā. 23. Peldēšanas stils. 24. Panātru dzimtas augs. 25. ASV pavalsts. 26. Pilsēta Indijas dienvidos. 27. Novada centrs Zemgalē. 28. Latviešu dziedātājs (1907-1987).

Krustvārdu miklas (Nr. 47) atrisinājums
Līmeniski. 4. Astra. 5. Sevans. 7. Litene. 10. Mulla. 11. Manila. 12. Naskas. 13. Sakusis. 16. Batika. 19. Pirita. 22. Terīnes. 23. Cēzars. 24. Stirna. 25. Lafetes. 26. Rainis. 28. Patoss. 30. Saksare. 35. Ampērs. 37. Vagoni. 38. Trose. 39. Āstere. 40. Rasols. 41. Raibs.

Stateniski. 1. Sasmaka. 2. Stils. 3. Galanti. 5. Samalt. 6. Vīns. 8. Elks. 9. Eksoti. 14. Karafēs. 15. Sinatra. 17. Amēba. 18. Kortī. 20. Istra. 21. Tonis. 27. Iecava. 29. Osmijs. 31. Austere. 32. Reverss. 33. Spēt. 34. Loro. 36. “Ronis”.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums “Kokneses fonds”
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS “Citadele banka”
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

SALLIJA
BENFELDE

Sākoties pandēmijai, pasauli pamazām pārpludināja visdažādākās teorijas un viltus ziņas. Meli un puspatiesības jau ir kļuvošas par daļu no dzīves, un diez vai var atrast kādu valsti, kuras iedzīvotājus viltus ziņu vilnis neskar. Protams, Covid-19 un ar to saistītā informācija un jautājumi nav izņēmums, un, protams, izņēmums nav arī Latvija. Par puspatiesību un melu platformu – arī tāpat kā jebkur pasaulē – Latvijā ir kļuvoši sociālie tīkli. Turklāt melus ticamāk padara tas, ka tajos ir kāds graudiņš patiesības, vai arī tos izplata sabiedrībā zināmi un populāri cilvēki.

Pirmie “asniņi” tajos parādījās, vēl pirms Covid-19 tika definēta kā pandēmija – Covid-19 esot vien parastā gripa, kārtīgiem un normāliem cilvēkiem no šī vīrusa nav jābaidās, jo tie saņēšot vien iesnas. Pārsteidza tas, ka to puda bijušais Latvijas Ārstu biedrības prezidents, bijušais ārsts Pēteris Apinis. Tomēr to vēl varēja izskaidrot ar Apiņa kunga rakstura īpašībām un ar cilvēku neapzināto paš aizsardzības vēlmi – neredzēt patiesību, bet dzīvot kādā īpašā, tikai viņiem vien zināmā atklāsmes burbulī.

Tomēr pēdējo nedēļu notikumi, manuprāt, liecina, ka ir sākusies nopietna kampaņa pret Latviju, un tās motīvi ir politiski. Iebildumi un atgādinājumi, ka vārda

brīvība nav visatļautība un ka cilvēkiem, it īpaši amatpersonām, būtu jāatbild par teikto un darīto, tika nosaukti par policejiskas valsts veidošanu.

Paralēli ikdienā klistošajām “ziņām” par vispasaules sazvērestību, kuņas mērķis ir pilnīga iedzīvotāju kontrole, Latvijā dažu dienu laikā sociālajos tīklos parādījās vēstījumi ar gandrīz vienādu saturu.

Decembra sākumā Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) jeb tautā dēvētas par Gailezeru darbiniece, feldšere Marina Kornatovska aktīvistā Valentīna Jeremejeva veidotā video ierakstā nāca klajā ar skandaloziem apgalvojumiem: Covid-19 esot izdomāts, statistika par inficētajiem esot viltota, slimnīcu pārslodze esot mīts, vēl neieviestas vakcīnas patiesībā būšot nāvējošas. Mediķe apgalvoja, ka ārsti slimnīcā apzināti kaitējot pneimonijas pacientiem. “Tajā ārstēšanā, kas tiek nozīmēta pneimonijas slimniekiem, ārstēšanas algoritms ir aizdomīgs un nesaprotams. Es redzu citu klīnisko ainu, bet man ir aizdomas, ka tas nav vīrusa saasinājumu dēļ, bet dēļ tā, kas tiek darīts ar pacientiem ārstēšanas laikā,” stāstīja Marina. Viņa arī stāstīja, ka tiek eksperimentēts, kā ātrāk nogalināt vai radīt iespaidu, ka cilvēks ir izārstēts. Vēl dienu pirms tam

feldšere bija izplatījusi audio failu ar apgalvojumiem, ka Ķīpsalā tiekot veidota Covid-19 pacientu slimnīca, bet koronavīrusa vakcīnas būšot nāvējošas.

Ticamību viņas sacītajam piešķīra tas, ka Marina Kornatovska tiešām ir feldšeris-ārsta palīgs Austrumu slimnīcas Toksikoloģijas un sepses klīnikā. Tieši tur tiek izvietoti Covid-19 pacienti. “Slimnīca katēgoriski norobežojas no sociālajos tīklos paustās informācijas par Covid-19 pacientu ārstēšanu mūsu slimnīcā. Tur nav jāmeklē patiesības grauds, jo patiesības tur nav,” uzsvēra RAKUS pārstāve Ilga Namniece. Savukārt RAKUS Juridiskās daļas vadītājs Eduards Broks informēja, ka slimnīca vērsīsies tiesībsargājošās iestādēs ar ziņojumu, lai iestādes savas kompetences ietvaros izvērtē atbildību. Attiecībā uz slimnīcas kā darba devēja attiecībām ar darbinieku – tiks sāta dienesta izmeklēšana, lai izvērtētu šo konkrēto gadījumu. Lieki piebilst, ka feldšeres paustais sociālajos tīklos izraisīja ļoti plašu rezonansi, RAKUS mediķi saņēma viņiem adresētus draudus.

Pēc dažām dienām ar “atmaskojošu” video sociālajos tīklos parādījās arī publicists Sandris Točs, kuš bija uzaicinājis “pastāstīt patiesību” par Covid-19 kādreizējo Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka vietnieci Ilzi Jurču, kuša puda līdzīgas atziņas – ārsti tā vietā, lai ārstētu, patiesībā cilvēkus nogalinot, pieslēdzot tos plašu ventilācijas sistēmām.

Var vien piebilst, ka Jeremejevs ir viens no organizācijas “Tautas varas fronte” līderiem un sevi dēvē par nacionālo varoni un “sauli, kas darbojas pret tumsu”, bet tautā viņu dēvē par “zaļo Valentīnu”, jo viņš savulaik darbojās Latvijas Zaļajā partijā. Viņš ne reizi vien ir nācis klajā ar nepatiesiem apgalvojumiem – piemēram, par to, ka Latvijā esot ceturtdaļmiljona ierēdņu (Latvijā ierēdņa statuss ir 11,5 tūkstošiem valsts pārvaldē strādājošajiem). Ilzei Jurcai savulaik nācās aiziet no darba KNAB, kad tika atlaists

viņas tolaik priekšnieks, un paziņojums par to, ka ārsti nogalina cilvēkus, nav viņas pirmais “interesantais” atklājums kopš laika, kad viņa zaudēja darbu KNAB.

Ja par visiem minētajiem un arī dažiem citiem skandalozajiem paziņojumiem bija jābrīnās un atlika vien minēt, kāpēc tādi tiek izplatīti, tad manuprāt, visu izskaidro Pēteris Apiņa FB publicētais video paziņojums. Tajā tiek pausts: “Latvija ir pelnījusi premjeru – krīzes menedžeri un varavīksnes valdību (ar šo vārdu saprotot, ka valdībā pārstāvētas visas Saeimā ievēlētās partijas un neatkarīgo deputātu grupa). (..) Optimālais variants – ārkārtas parlamenta vēlēšanas kopā ar pašvaldību vēlēšanām nākamā gada 5. jūnijā.”

Tādā valdībā jābūt arī “Saskaņai” un pašlaik opozīcijā esošajai Zaļo un zemnieku savienībai (ZZS) kopā ar bēdīgi slavēto Aldi Gobzemu un vēl dažiem citiem no savām frakcijām vai partijām izlēgtajiem Saeimas deputātiem. Bet pēc tam, ja izdodas, jāriko ārkārtas Saeimas vēlēšanas, pirms kušām varavīksnes valdība un “vispareizākie deputāti” varēs mēģināt kārtīgi izskatīt smadzenes vēlētajiem.

Var jautāt, kādēļ tik karsta vēlme tikt pie varas, turklāt vīrusa izraisītās krīzes laikā? Manuprāt atbilde ir vienkārša – acīmredzot vakcīnu noliedzēji tomēr domā, ka tās palīdzēs samazināt inficēšanos un līdz ar to arī ierobežojumus. Nākamajos gados Latvija no Eiropas Savienības (ES) saņems aptuveni piecus miljardus eiro krīzes seku novēršanai un valsts attīstībai. Ārpus varas esošajiem sapnis par šo miljardu “apgūšanu” acīmredzot nav zudis.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Melu uzbrukums jeb Lielā kampaņa ir sākusies

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:**
- **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvās Latvijas redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.
• par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
• par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
• 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuši tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komeriālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai sevārdū parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SĒRAS

Skumju brīdī esam kopā ar savu kolēģi **Solvitu Pavloviču**
un viņas ģimeni, tēvu – mācītāju

VALDI BALTRUKU

(1948. gada 30. janvāris – 2020. gada 8. decembris)

pavadot Mūžības ceļā.

Laika un *Brīvās Latvijas* redakcija

Mūžībā aizsaukts mūsu uzticamais draugs, lasītājs, autors

ILMĀRS KNAGIS

(1926. gada 14. aprīlis – 2020. gada 11. decembris).

Paldies, Ilmār, par Tavu dižo mūža veikumu!

Laika un *Brīvās Latvijas* redakcija

Mūžībā aizgājusi izcilā latviešu patriote,
sabiedriskā darbiniece un publiciste

ASTRĪDA JANSONE

(1930. 19. III – 2020. 8. XII)

Izsakām visdziļāko līdzjutību Astrīdas ģimenei
un viņas plašajam draugu pulkam Latvijā un ārzemēs.

Pasaules Brīvo latviešu apvienība

MUMS RAKSTA

Kopš 1946. gada laikraksts *Latvija*, kas laika gaitā pārtapa par *Brīvo Latviju*, ir bijis izziņu avots par notikušo un notiekošo trimdas latviešu kopienās Eiropā un aizjūrā. Tagad jau gan trimdas vairs neesot, tā atvietota ar *žmodzīgu svešvārdu diaspora*, un nevienš latviešu valodnieks nav viņojis atrast tam piemērotu latvisku vārdu. Man jau gan liekas – kamēr latviešu cilvēks savas valsts galvaspilsētā Rīgā nevar dabūt darbu, ja neprot krievu valodu, trimda joprojām pastāv! Šogad sērgas dēļ nevarēja notikt Ikgadējais Valsts svētku akti un citi sarīkojumi, bija jāmeklē jaunas iespējas. Mums, Norvēģijā, bija “Latvijas nedēļa” timeklī. Domāju, ka kaut kas līdzīgs

notika arī citās latviešu kopienās. Par to cerēju lasīt mūsu laikrakstā, bet – neko neatradu. Vai varētu būt, ka nekur nekas nenotika? Neticu! Vai nebija neviena, kas viņotu par notikušo uzrakstīt un nosūtīt laikrakstam? Vai varbūt laikrakstam nebija “rūmes” šādiem rakstiņiem? Kā nu tas ar būtu, nav tā, kā bija pierasts.

Harijs Valdmanis, Oslo

No redakcijas.

Brīvā Latvija joprojām priecājas par katru informāciju, ko saņemam no latviešu kopienām. *Laika* leģendārais redaktors Kārlis Rabācs savulaik teicis: “Ja par notikumu nav rakstīts *Laikā*, tas vispār nav noticis...”

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

ARTŪRS PLĒSNIĒKS LONDONAS OLIMPISKĀJĀS SPĒLĒS – PIEKTAIS!

Notikusi Londonas Olimpisko spēļu rezultātu pārskatīšana. Latvijas svarcēlājs Artūrs Plēsnieks pēc sāncensu diskvalifikācijām par dopinga lietošanu Londonas Olimpiskajās spēlēs ieguvis piekto vietu svāra katēgorijā līdz 105 kilogramiem, ziņo Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK).

Artūrs Plēsnieks

2012. gada Olimpisko spēļu čempions svarcēšanā Oleksijs Torohtijs vairāk nekā septiņus gadus pēc starta tika diskvalificēts. Sacensību laikā Torohtija nodoto analīžu atkārtotajās pārbaudēs tika atrasts anaboliskais steroīds dehidroklormetiltestosterons. Šī iemesla dēļ viņam piešķīra diskvalifikāciju, kas ir spēkā no 2018. gada 18. decembra līdz 2020. gada 17. decembrim. Šī iemesla dēļ par 2012. gada olimpisko čempionu svāra katēgorijā līdz 105 kilogramiem tika kronēts irānis Navabs Nasiršelals. Otro vietu ieguva sākotnējais bronzas medaļnieks no Polijas Wojcehs Bonks, bet bronzu ieguva Uzbekistānas pārstāvis Ivans Jefremovs, kuš Londonā ierindojās piektajā pozīcijā. Jefremovs pie bronzas tika, jo diskvalifikāciju saņēma arī ceturto vietu izcīnījušais Ruslans Nurudinovs no Uzbekistānas. Arī viņš tika piekerts dopinga lietošanā. Visas minētās diskvalifikācijas ļāvušas Latvijas svarcēlājam Artūram Plēsniekam no septītās vietas pakāpties uz piekto. Par oficiālajiem rezultātiem aģentūru LETA informēja SOK.

MARTINS DUKURS DALĀ UZVARU ĪGLSĀ

Latvijas skeletonists Martins Dukurs Austrijas pilsētā Insbrukā Pasaules kausa (PK) sezonas trešajās sacensībās dalīja pirmo vietu ar krievu Aleksandru Tretjakovu, bet Martina brālis Tomass ierindojās desmitajā vietā.

Martins Dukurs

Martins trasi veica minūtē un 45,52 sekundēs, kas izrādījās tikpat, cik Tretjakovam. Viņi par divām sekundēm simtdaļām apsteidza citu Krievijas skeletonistu Nikitu Tregubovu. Tomass Dukurs no uzvarētājiem atpalika par 0,67 sekundēm, ieņemot 10. vietu. Pirmajā braucienā Īglsas trasē Insbrukā startēja septītais un ar vairākām nelielām saslīdēšanām trasē ieņēma pirmo vietu, trasi

veikdams 52,90 sekundēs. Ar 12. numuru startēja brits Mets Vestons, kušs labi startēja un finišā sasniedza vienādu laiku ar Martinu, dalot pirmo vietu.

Nākamais trasē devās Tomass Dukurs, kušs starta ieskrējienā Martinam zaudēja 0,16 sekundes, kušas trasē atspēlēt neizdevās. Turklāt trases vidū nācās koriģēt skeletoņa gaitu, un tuvošanās labāko skeletonistu rezultātiem tika apturēta, zaudējot uzvarētājiem 0,36 sekundes un ieņemot deviņo vietu braucienā. Trešo un ceturto vietu ieņēma Krievijas sportisti, kuri šajā trasē bija trenējušies arī iepriekšējā nedēļā, Nikita Tregubovs, Aleksandrs Tretjakovs un Daņiils Romanovs, kušs sasniedza ātrāko starta laiku – 4,83 sekundes (M. Dukuram tas bija 5,90 sekundes). Tregubovs no līderiem atpalika par 0,07, bet Romanovs un Tretjakovs, kušs vairākkārt kļūdījās trasē, saskaroties ar trases apmalēm, – par 0,14 sekundēm, dalot ceturto vietu. Pēc trim posmiem Pasaules kausa kopvērtējuma līderis ar 675 punktiem ir vācietim Aleksandram Gasneram, Tregubovam ir 560 punkti, bet 546 punkti ir Tomassam Dukuram.

Latvijas skeletoniste **Endija Tērauda** (*attēlā*) Austrijā Pasaules kausa trešajā posmā ierindojās 11. vietā.

Pirmo uzvaru šajā sezonā izcīnīja krieviete Jeļena Nikitina. Dāmas trasē devās pēc vīru sacensībām, bet spēcīgās snigšanas dēļ nācās atcelt pirmā brauciena rezultātus. Tāpat šo lēmumu ietekmēja Keitijas Tanenbaumas brauciens. Apkalpojošais personāls trasē atstāja ledus birsti, bet Tanenbauma to savlaicīgi pamanīja un misēkli likvidēja. Vēlāk Starptautiskā Biatlona un skeletoņa (IBSF) federācija paziņoja, ka pirmā brauciena rezultāti netiks ņemti vērā, un uzvarētāja tiks noteikta vienā braucienā.

ĶIBERMANIS ZAUDĒ TIKAI VĀCIEŠIEM

Īglsas trasē Austrijā tika aizvadīts Pasaules kausa trešais posms bobsleja divniekiem. Trešo vietu ieņēma Oskars Ķibermanis kopā ar Matīsu Mikni, zaudējot tikai diviem vācu pilotētiem divniekiem.

Devītajā pozīcijā sacensības noslēdza Ralfs Bērziņš kopā ar Dāvi Sprīngi, bet desmitajā Oskars Melbārdis ar Intaru Dambi. Sacensībās triumfēja vācu piloti Johannes Lochners un Frančesko Frīdrichs. Lochners abos braucienos negaidīti apbrauca pirms tam Siguldā četrās sacensībās nepārspēto Frīdrichu Lochneru, iekšējā Vācijas komandas dueli uzvarot ar 0,30 sekunžu pārsvaru. Ķibermanis/ Miknis pirmajā braucienā spēja apsteigt Lochneru, bet otrajā vācietis bija labāks par Latvijas

duetu. Divu braucienu summā uzvarētājiem Ķibermanis/ Miknis zaudēja 0,47 sekundes. Bērziņš/ Sprīngis divu braucienu summā uzvarētājiem zaudēja 1,24 sekundes, bet vēl par 0,08 sekundēm lēnāki bija Melbārdis/ Dambis.

MEDALAS GĀJA SECEN...

Latvijas kamanīņu braucēji brāļi **Juris un Andris Šici** Pasaules kausa (PK) izcīņas trešajā posmā Vācijā, Vistleras trasē, otrajā braucienā pieļāva nelielu kļūdu, kā rezultātā neizdevās pakāpties augstāk par sesto pozīciju.

Divu braucienu summā uzvaru svinēja pasaules čempioni no Vācijas Tonijs Egerts/Saša Benekens, kušs viņi nepārspēti abos braucienos. Viņi par 0,155 sekundēm apsteidza austriešus Tomas Štoiju/ Lorencu Kolleru, bet vēl viens Austrijas duets Janniks Millers/ Armīns Fraušers līderiem zaudēja 0,196 sekundes. Brāļiem Šiciem otrajā braucienā padēvēs labs starts, bet trases lejasdaļā gadījās neliela kļūda, kā rezultātā medaļas gāja secen. Duets braucienā ierindojās devītajā vietā, bet summā sestā pozīcija, līderiem zaudējot 0,396 sekundes.

Mārtiņš Bots/Roberts Plūms otrajā braucienā demonstrēja labāku sniegumu, tomēr nobraucienā neizdevās attīstīt gana lielu ātrumu, kā rezultātā devītā vietā un 0,755 sekunžu deficīts no līdera. Arī otrajā braucienā viņi ierindojās desmitajā pozīcijā. **Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš** otrajā braucienā piedzīvoja kritienu un ierindojās 19. vietā. Summā Latvijas sportistiem 19. pozīcija.

PIEVIL TRĪS KĻŪDAS PIRMAJĀ ŠAUTUVĒ

Latvijas vadošais biatlonists **Andrejs Rastorgujevs** Pasaules kausa (PK) trešajā posmā 10 km sprinta distancē Austrijā pirmajā šaušanā pieļāva trīs kļūdas, kā rezultātā viņš ierindojās 36. vietā, bet pirmo uzvaru izcīnīja norvēģis Johanness Dale. Distancē Rastorgujevam bija 15. ātrākais solis.

Andrejs Rastorgujevs

Šosezon pirmās sacensības aizvadīja **Edgars Mise**, kušs nevienā no šautuvēm kļūdas nepieļāva un finišēja sev rekordaugstajā 72. pozīcijā. Viņš norvēģim zaudēja divas minūtes un 46,4 sekundes. **Roberts Slotiņš** pirmajā ugunsliņijā kļūdījās trīsreiz, bet otrajā neaizvēra vēl divus mērķus un ar trīs minūšu un 50 sekunžu deficītu ierindojās 95. vietā starp 107 biatlonistiem, kušs izgāja uz starta. Slotiņam distancē bija 71. ātrākais solis, bet Mise šajā rādītāja sasniedza 100. vietu.

Latvijas biatlonists Andrejs Rastorgujevs ar trim kļūdām šaušanā stāvus spēja pakāpties par sešām vietām augstāk **12,5 km iedzišanas sacensībās** Pasaules kausa posmā Hohfilcenē. Teju nevai-

nojamas sacikstes aizvadīja Francijas izlases sportisti Kantēns Fijons-Majē un Emiljēns Žakelēns, kušs tādējādi varēja svinēt dubultuzvaru. Abas šaušanas guļus Rastorgujevs veica nekļūdīgi, kas trases vidusdaļā (6,2 km) viņam ļāva pakāpties līdz pat 16. vietai, no līdera atpaliekot par 1:18,6 minūtēm. Pirmajā šaušanā stāvus Alūksnē dzimušais biatlonists neaizvēra vidējo mērķi, taču arī pārējo sāncensu kļūdu dēļ viņš tomēr vēl spēja palikt divdesmitniekā. Tomēr diemžēl pēdējā šautuvē Rastorgujevam atkal izvērtās nesekmīga – divi soda apli (kļūdas trešajā un ceturtajā šāvienā) nozīmēja atkal neiekļūt labāko divdesmitniekā. Finišu Latvijas sportists sasniedza kā trīsdesmitais (+2:37,4). Viņa labākais šīs sezonas rezultāts joprojām paliek 21. vieta 20 km individuālajā distancē Kontiolahti, kas bija pats pirmais starts sezonā.

*

Latvijas biatloniste **Baiba Bendika** Pasaules kausa (PK) trešajā posmā Hohfilcenē sprinta sacensībās ar vienu kļūdu šautuvē stāvus ierindojās 20. vietā, Sanita Buliņa ieņēma 64. vietu, bet savu pirmo uzvaru PK sacensībās izcīnīja Baltkrievijas sportiste Dinara Alimbekova.

SLĒPOŠANA

Latvijas vadošā distanču slēpotāja **Patrīcija Eiduka** Šveices pilsētā Davosā Pasaules kausa (PK) sezonas otrajā posmā sprintā klasiskajā stilā pirmo reizi karjerā pārvarēja kvalifikāciju, taču netika tālāk par ceturtdaļfināla slēpojumu.

Uzvaru kvalifikācijā izcīnīja Rozija Brenana no ASV, kura tuvāko sekotāju Sofiju Hamiltoni-Kaldvelu apsteidza par 1,75 sekundēm. Eiduka 1,5 km garajā distancē līderi piekāpās par 6,79 sekundēm un ierindojās 14. vietā. Eiduka pirmo reizi karjerā sprinta disciplīnā iekļuva vadošajā trīsdesmitniekā.

10 km brīvajā stilā Eiduka izcīnīja augsto 8. vietu, kas ir labākais sasniegums Latvijas slēpošanas vēsturē.

PASAULES ČEMPIONĀTU VARĒTU PILNĪBĀ PĀRCĒLT UZ MINSKU

Ja Latvija politisku apsvērumu dēļ atteiksies rīkot 2021. gada pasaules čempionātu hokejā kopā ar Baltkrieviju, viss turnīrs varētu tikt pārcelts uz Minsku, izdevumā **Watson** izteicies Starptautiskās Ledus hokeja federācijas (IIHF) prezidents Renē Fāzels. Sākotnējā iecere paredz nākamā gada pasaules čempionātu organizēt Rīgā un Minskā, kur paredzētas arī sacensību galvenās cīņas.

Renē Fāzels

“Es nezaudēju cerību, ka situācija Baltkrievijā normalizēsies un

pasaules čempionātu tur būs iespējams organizēt. Padoties nav manā stilā. Kamēr būs cerība, es cīnīšos,” sacīja Fāzels. Viņš norādīja, ka turnīru nepārceltu uz Maskavu, kā tas iepriekš vairākkārt izskanējis medijos, bet Sanktpēterburga būtu variants. “Bet tas būs iespējams tikai tad, ja Krievija netiks atzīta par vainīgu notiekošajā dopinga procesā,” izteicās Fāzels.

PASAULES ČEMPIONĀTU LABPRĀT UZŅEMTU SOMIJA...

2021. gada pasaules hokeja čempionātu no Minskas varētu pārcelt uz Somiju, vēsta šis valsts laikraksts *Italehti*. Šādas runas bijušas arī iepriekš. Iemesls tam ir nestabīla politiskā situācija Baltkrievijā un daudzu Eiropas valstu nevēlēšanās doties uz Baltkrieviju. “Saskaņā ar mūsu rīcībā esošo informāciju, ticis apspriests jautājums par Minskas čempionāta daļas pārcelšanu uz Somiju, taču tas pagaidām ir neoficiāli. Par labu Somijai runā vairāki faktori. Novembrī Karjala kausa izcīņa tika veiksmīgi aizvadīta Helsinkos un valstij ir lieliska reputācija kā sporta pasākumu organizētājam,” raksta *Italehti* redaktors Timo Kunnari. Somijā pasaules čempionāti notikuši diezgan bieži, un valsti ir nepieciešama infrastruktūra.

LATVIJAS FUTBOLA FEDERĀCIJAS (LFF) PREZIDENTS VADIMS ĻAŠENKO,

kopā ar Latvijas telpu futbola izlasi apmeklējot Madridi, iepazīties ar Spānijas Futbola federācijas (RFEF) treniņu centru jeb RFEF futbola pilsētu.

LFF prezidents Vadims Ļašenko (pa kreisi)

2003. gadā celtajā kompleksā ietilpst pieci futbola laukumi – divi ar mākslīgu un trīs ar dabīgo segumu –, telpu futbola halle, birojs, kurā ikdienā strādā ap 200 no RFEF darbiniekiem, mūzejs un viesnīca ar 48 istabām.

DAŽOS VĀRDOS

• Nākamā gada Eiropas čempionāts **plūdmales volejbolā** paredzēts Austrijas galvaspilsētā Vīnē no 11. līdz 15. augustam, kas ir īsi pēc Tokijas olimpisko spēļu noslēguma, ziņo Eiropas Volejbola konfederācija (CEV).

P. Karlsons

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā
iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

